

สรุปสถานการณ์ คุณภาพสิ่งแวดล้อม 2568

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning

สรุปสถานการณ์ คุณภาพสิ่งแวดล้อม 2568

สารบัญ

03 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร/Executive Summary

16 การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคม

18 สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมรายสาขา

20 ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน

21 ทรัพยากรแร่

22 พลังงาน

23 ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

24 ทรัพยากรน้ำ

25 ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

26 ความหลากหลายทางชีวภาพ

27 คุณภาพอากาศและระดับเสียง

28 คุณภาพน้ำ

29 ขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

30 สิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน

31 สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

32 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ

34 แนวโน้มและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

35 การเผยแพร่รายงานและฐานข้อมูล

บทสรุปผู้บริหาร

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 13 (13) กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้จัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมประจำปี เพื่อใช้เป็นข้อมูลทางวิชาการในการกำหนดนโยบาย แผน และมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2567–2568 รวมถึงเสนอแนะแนวทางดำเนินการที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการจัดการทรัพยากร ตลอดจนยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยรายงานประกอบด้วย ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงคุณภาพสิ่งแวดล้อม คุณภาพสิ่งแวดล้อมรายสาขา การคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต และข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน รวมทั้งสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านสิ่งแวดล้อม

1. ภาพรวมการเปลี่ยนแปลง

1.1 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ใน พ.ศ. 2567 เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวต่อเนื่อง ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) มีมูลค่า 18,582.67 พันล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.5 จากร้อยละ 2.0 ในปี 2566 โดยมีแรงหนุนจากการส่งออกร้อยละ 7.8 และการอุปโภคบริโภคขั้นสุดท้ายของรัฐบาลร้อยละ 2.5 รายได้มวลรวมประชาชาติ (GNI) อยู่ที่ 18,059.3 พันล้านบาท หลังหักรายได้ปฏิรูปภูมิสิทธิ์ที่จ่ายไปต่างประเทศ

ด้านประชากร ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ มีผู้สูงอายุ 13.74 ล้านคน (ร้อยละ 20.83) วัยแรงงาน 42.23 ล้านคน (ร้อยละ 64.03) และวัยเด็กลดลงเหลือ 9.99 ล้านคน (ร้อยละ 15.14) การย้ายถิ่นสู่เมืองใหญ่และพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษยังคงเพิ่มสูง ส่งผลต่อความต้องการพลังงาน น้ำ และสารารูปโภค ตลอดจนก่อให้เกิดแรงกดดันจากของเสียและมลพิษที่ต้องจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 สถานการณ์และการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมระดับโลกและภูมิภาค

สถานการณ์สิ่งแวดล้อมโลกเผชิญความกดดันจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การใช้ทรัพยากรเกินขีดความสามารถ และความไม่สมดุลทางนิเวศ ส่งผลให้ประชาคมโลกเร่งขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และความเป็นกลางทางคาร์บอน โดยมีมากกว่า 140 ประเทศเข้าร่วม พร้อมติดตามการปล่อยก๊าซเรือนกระจกผ่าน NDC และพัฒนากลไกคาร์บอนเครดิต เพื่อควบคุมอุณหภูมิโลกไม่ให้เกิน 1.5°C ภายในสิ้นศตวรรษนี้ ขณะที่ประเทศไทยยืนยันบรรลุความเป็นกลางทางคาร์บอนใน พ.ศ. 2593 และคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ใน พ.ศ. 2608 โดยจัดทำแผนลดก๊าซระยะยาวและบูรณาการนโยบายด้านสภาพภูมิอากาศ ควบคู่กับตลาดคาร์บอนและระบบชดเชยในประเทศ อีกทั้งมีบทบาทนำในอาเซียนด้านการแก้ปัญหาหมอกควันข้ามแดน การพัฒนาฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อม และความร่วมมือภายใต้ AWGCC

1.3 มาตรการสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ใน พ.ศ. 2567–2568 ประเทศไทยดำเนินยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว ลดก๊าซเรือนกระจก และบริหารจัดการทรัพยากรอย่างสมดุล โดยจัดทำทั้งแผนปรับตัวและแผนลดก๊าซเรือนกระจก ระดับชาติ

ด้านการเงินและการคลัง มีการจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างประเทศ มาตรการภาษีสนับสนุนยานยนต์ไฟฟ้า และการลงทุน ESG รวมถึง Thailand Taxonomy และผลิตภัณฑ์ทางการเงิน เช่น สีนเชื่อดอกเบี้ยพิเศษ และดัชนี SET ESG

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จัดสรร 137,291.9 ล้านบาท ครอบคลุม 7 แผนงาน โดยให้ความสำคัญต่อการจัดการทรัพยากรน้ำ การพัฒนาบุคลากร และการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากร พร้อมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและประชาชน ผ่านโครงการ Climate Care Platform และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG

2. สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมรายสาขา

ในระหว่าง พ.ศ. 2567-2568 ได้สะท้อนให้เห็นสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ดังนี้

1) ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน ประเทศไทยยังเผชิญปัญหาดินเสื่อมโทรมต่อเนื่อง พื้นที่เกษตรศักยภาพสูงมี 148.6 ล้านไร่ (ร้อยละ 46.35) ส่วนศักยภาพต่ำร้อยละ 18.71 และปลูกพืชไม่เหมาะสม 11.36 ล้านไร่ ดินส่วนใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ 150.17 ล้านไร่ (ร้อยละ 46.83) และมีแนวโน้มลดลง ระดับการสูญเสียดินรุนแรงเพิ่มในพื้นที่เกษตร ขณะที่ปี 2567 พื้นที่เกษตรกรรมลดลงร้อยละ 0.35 แต่พื้นที่ชุมชน แหล่งน้ำ และการใช้ที่ดินอื่น ๆ เพิ่มขึ้น สะท้อนการเปลี่ยนแปลงจากการผลิตสู่การพัฒนาเมือง

2) ทรัพยากรแร่ พ.ศ. 2567 ประเทศไทยมีศักยภาพแร่ครอบคลุมร้อยละ 19 ของพื้นที่ประเทศ (ราว 96,280 ตร.กม.) พบกว่า 40 ชนิด รวมราว 30 ล้านล้านตัน มูลค่าเบื้องต้น 42,966 ล้านบาท แร่สำคัญ ได้แก่ เหล็ก หินปูน และโพแทช มีเหมืองเปิดดำเนินการ 709 แห่ง ผลิตรวม 249.46 ล้านตัน มูลค่า 73,906 ล้านบาท การใช้แร่ในประเทศลดลงร้อยละ 60 เหลือ 79.4 ล้านตัน ขณะที่การส่งออก 8.83 ล้านตัน มูลค่า 17,682 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นแร่โลหะ เช่น ยิปซัมและโดโลไมต์

3) พลังงาน พ.ศ. 2567 การผลิตพลังงานขั้นต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.86 โดยก๊าซธรรมชาติครองสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 69.89) ขณะที่การนำเข้าสุทธิลดลงร้อยละ 6.02 มูลค่านำเข้าลดลงเหลือ 1,610 พันล้านบาท และส่งออก 317 พันล้านบาท (ลดลงร้อยละ 0.63) การใช้พลังงานขั้นสุดท้ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.12 มูลค่า 2,734 พันล้านบาท ส่วนสำรองพลังงานลดลงร้อยละ 2.38 พลังงานทดแทนลดลงร้อยละ 2.71 แต่พลังงานหมุนเวียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.18 ขณะเดียวกัน การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ภาคพลังงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 สะท้อนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

4) ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า พ.ศ. 2567 ประเทศไทยมีพื้นที่ป่า 101.78 ล้านไร่ (ร้อยละ 31.46) ลดลงเล็กน้อยจากปีก่อนหน้า ท่ามกลางแรงกดดันการบุกรุกและไฟป่าที่เพิ่มขึ้น โดยพบจุดความร้อนกว่า 90,000 จุด ด้านสัตว์ป่า ประชากรบางชนิดลดลง เช่น วัวแดง จระเข้ น้ำจืด และแมวป่าหัวแบน เสือโคร่งบางพื้นที่เพิ่มขึ้น แต่การล่าและค้าสัตว์ผิดกฎหมายยังรุนแรง โดยเฉพาะออนไลน์ ขณะที่ความขัดแย้งคน-ช้างป่าเกิดมากกว่า 4,000 ครั้งในปีเดียวกัน

5) ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2568 มีความแปรปรวนของสภาพอากาศจากปรากฏการณ์เอลนีโญและลานีญา โดยปริมาณฝนปี 2567 เฉลี่ย 1,704.4 มม. สูงกว่าค่าปกติร้อยละ 5 ทำให้ปี 2567 ปริมาณน้ำท่าลดลงร้อยละ 23.95 เหลือ 155,093 ล้าน ลบ.ม. น้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่เหลือร้อยละ 40 ของความจุ และขนาดกลาง ลดลงร้อยละ 8.42 น้ำบาดาลใช้ได้ปีละ 60,974 ล้าน ลบ.ม. แม้โดยรวมมั่นคง แต่บางพื้นที่น้ำลดลงและมีปัญหาน้ำกร่อย ขณะเดียวกัน พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งกระจายกว่า 33 จังหวัด ปริมาณน้ำใช้การถูกเพิ่มเป็น 44,540 ล้าน ลบ.ม. แต่ความต้องการใช้น้ำ โดยเฉพาะภาคเกษตรและระบบนิเวศ ยังคงสูง

6) ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2567 ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งยังเปราะบาง แนวปะการังใน 17 จังหวัด อยู่ในสภาพสมบูรณ์มากเพิ่มขึ้นร้อยละ 51 ขณะที่หญ้าทะเลลดลงร้อยละ 4.67 เป็น 97,784 ไร่ แต่เสื่อมโทรมร้อยละ 25 พื้นที่ป่าชายเลน 1.73 ล้านไร่ พบขยะทะเล 1,062 ชิ้น โดยร้อยละ 52 มาจากกิจกรรมประมง การเกยตื้นของสัตว์ทะเลหายาก พบรวม 966 ครั้ง ขณะที่พื้นที่ชายฝั่งเสี่ยงวิกฤตการกัดเซาะ 861.28 กม. และการท่องเที่ยวชายฝั่งที่เพิ่มขึ้นยังสร้างแรงกดดันด้านขยะและน้ำเสีย

7) ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2567 ความหลากหลายทางชีวภาพไทยยังถูกกดดันสูง พื้นที่ป่าคงสภาพ 101.78 ล้านไร่ (ร้อยละ 31.46) หญ้าทะเล 97,784 ไร่ ในขณะที่ พ.ศ. 2565 พบหญ้าทะเล 103,580 ไร่ และแนวปะการัง 149,182 ไร่ มีแนวโน้มพื้นที่ สัตว์มีกระดูกสันหลัง 5,005 ชนิด โดย 676 ชนิดถูกคุกคาม สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง 3,203 ชนิด และ 302 ชนิดเสี่ยงสูญพันธุ์ อีกทั้งพบปลาหมอคางดำรุกรานใน 19 จังหวัด กระบอบต่อระบบนิเวศพื้นที่

8) สถานการณ์มลพิษ มลพิษทางอากาศ ฝุ่น PM_{10} อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ส่วน $PM_{2.5}$ ยังเกิน แต่มีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะภาคเหนือและกรุงเทพฯ ก๊าซโอโซนเพิ่มขึ้นในหลายพื้นที่ ส่วน NO_2 , SO_2 และ CO ยังอยู่ในเกณฑ์ มาบตาพุดยังพบ VOCs เกินมาตรฐาน ขณะที่หมอกควันข้ามแดนและหมอกควันภาคใต้ลดลง **มลพิษทางเสียง** ตรวจวัด 15 จังหวัด 30 สถานี พบค่าระดับเสียง 44.6-87.8 เดซิเบลเอ บริเวณถนนกรุงเทพฯ-ปริมณฑลเฉลี่ย 69.9 เดซิเบลเอ วันที่เกินมาตรฐานเพิ่มจากร้อยละ 23.46 (พ.ศ. 2566) เป็นร้อยละ 62.67 (พ.ศ. 2567) **คุณภาพน้ำผิวดิน** ตรวจ 398 จุด พบคุณภาพดีร้อยละ 50 พอใช้ร้อยละ 30 เสื่อมโทรมร้อยละ 20 แต่ร้อยละ 86 ของแหล่งน้ำยังไม่ตรงตามประเภทกำหนด โดยเฉพาะเจ้าพระยา-ท่าจีนตอนล่าง ปี 2568 พบสารหนูเกินมาตรฐานในแม่น้ำกก สาย และโขง ส่วน**คุณภาพน้ำทะเล**จาก 535 จุด ดีมากร้อยละ 7 ดีร้อยละ 61 พอใช้ร้อยละ 29 และเสื่อมโทรมร้อยละ 3 ภาพรวมดีขึ้น โดยเฉพาะฝั่งอันดามัน **ขยะและของเสียอันตราย** พ.ศ. 2567 มีขยะรวม 27.20 ล้านตัน จำจัดถูกต้อง 10.42 ล้านตัน รีไซเคิล 10.51 ล้านตัน และกำจัดไม่ถูกต้อง 4.73 ล้านตัน ของเสียอันตรายจากชุมชน 685,999 ตัน อุตสาหกรรม 1.63 ล้านตัน และมูลฝอยติดเชื้อลดเหลือ 76,749.75 ตัน การนำเข้าวัตถุอันตรายอุตสาหกรรมลดลงเหลือ 3.38 ล้านตัน แต่เกษตรเพิ่มเป็น 0.14 ล้านตัน ปัญหาหลักอยู่ที่กากอุตสาหกรรมยังคงเป็นภัยต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

9) สิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน พ.ศ. 2568 กรุงเทพมหานครมีชุมชนแออัด 629 ชุมชน ลดลงจากปีก่อน สัดส่วนพื้นที่สีเขียวสาธารณะทั่วประเทศปี 2567 อยู่ที่ 12.71 ตร.ม./คน สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ 10 ตร.ม./คน แต่ในเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพฯ พัทธยา และเทศบาลเมืองยังต่ำกว่าเกณฑ์ โดยกรุงเทพฯ พ.ศ. 2568 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 7.91 ตร.ม./คน (เพิ่มร้อยละ 0.38) การจัดระเบียบสายสื่อสารทำได้ 580.44 กม. (ร้อยละ 18.27 ของแผน) ส่วนการเก็บป้ายโฆษณาผิดกฎหมายปี 2566 มี 19,142 ป้ายใน กทม. และ 11,117 ป้ายในพื้นที่อื่น ลดลงจากปี 2565

10) สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม พ.ศ. 2567–2568 ประเทศไทยมีแหล่งธรรมชาติที่จัดเก็บข้อมูล 1,228 แห่ง โดยปี 2567 มีการประเมิน 334 แห่ง (เพิ่มจาก 271 แห่งในปี 2566) ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี มีอุทยานธรณีเพิ่มเป็น 11 แห่งทั่วประเทศ ด้านศิลปกรรม พบแหล่งควรอนุรักษ์ 6,037 แห่ง ย่านชุมชนเก่า 613 แห่ง เมืองเก่า 36 เมือง และคลองโบราณ 7 แห่ง ขณะที่แหล่งมรดกโลกมี 8 แห่ง โดย “อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท” จ.อุดรธานี ได้ขึ้นทะเบียนล่าสุด สะท้อนพัฒนาการด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

11) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ พ.ศ. 2567 ประเทศไทยเผชิญสภาพอากาศสุดขั้วรุนแรงขึ้น อุณหภูมิเฉลี่ย 28.5°C สูงกว่าปกติ 1.1°C และปริมาณฝนเฉลี่ย 1,704.4 มม. สูงกว่าปกติร้อยละ 5 ระดับน้ำทะเลสัมพัทธ์มีแนวโน้มสูงขึ้น การปล่อยก๊าซเรือนกระจก พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 385,941 ktCO₂e โดยภาคพลังงานปล่อยสูงสุด (ร้อยละ 65.89) ธรณีพิบัติภัยช่วง พ.ศ. 2567–ต้น พ.ศ. 2568 เกิด 145 ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นดินถล่ม และแผ่นดินไหวใหญ่ขนาด 8.2 ที่เมียนมา มีอาฟเตอร์ช็อก 104 ครั้ง ไทยรับรู้แรงสั่นสะเทือน 27 ครั้ง สะท้อนความเปราะบางที่เพิ่มขึ้นจากทั้งโลกร้อนและภัยธรรมชาติ

3. การคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

การคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงคุณภาพสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็นการคาดการณ์ในระยะสั้น และการคาดการณ์ในระยะยาว

3.1 การคาดการณ์สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมระยะสั้น ในช่วง 2 ปีข้างหน้า พิจารณาจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและข้อมูลที่ผ่านมา คาดการณ์ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญดังนี้

1) ทรัพยากรน้ำ ปี 2568 ปริมาณน้ำท่าลดลงร้อยละ 23.95 เหลือ 155,093 ล้าน ลบ.ม. น้ำในอ่างใหญ่เหลือร้อยละ 40 ของความจุ ขนาดกลางลดลงร้อยละ 8.42 กระทบต่อเกษตรและ ระบบนิเวศในลุ่มน้ำสำคัญ พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งกระจาย 33 จังหวัด แนวโน้มฤดูแล้งปี 2569 ต้องเข้มงวดการบริหารจัดการน้ำ โดยเฉพาะอีสานและเหนือ

2) คุณภาพอากาศ แม้ PM_{2.5} มีแนวโน้มลดจากมาตรการควบคุม แต่ภาคเหนือยังเสี่ยงสูงในฤดูแล้ง โดยปี 2567 บางพื้นที่มีค่าเฉลี่ยรายวัน 135 ไมโครกรัม/ลบ.ม. สูงกว่ามาตรฐานเกือบ 3 เท่า แนวโน้ม พ.ศ. 2569 ช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ยังมีความเสี่ยงจากการเผาในที่โล่ง จำเป็นต้องเน้นเตือนภัยสุขภาพและควบคุมการเผาอย่างมีส่วนร่วม

3) ของเสียอันตรายและขยะพลาสติก พ.ศ. 2567 มีขยะพลาสติก 2.9 ล้านตัน (ร้อยละ 11 ของมูลฝอย) ของเสียอันตรายจากชุมชน 686,000 ตัน และอุตสาหกรรม 1.63 ล้านตัน มีเพียง ร้อยละ 39 ถูกนำกลับใช้ใหม่ แนวโน้มขยะพลาสติกอาจลดลงจากมาตรการรัฐ แต่การกำจัดไม่ถูกต้องยังสูง เสี่ยงกระทบสิ่งแวดล้อม จึงต้องเร่งคัดแยกและจัดเก็บอย่างมีระบบ โดยเฉพาะเมืองท่องเที่ยว

4) ภัยพิบัติทางธรรมชาติ พ.ศ. 2567 มีวันอากาศร้อนเกิน 35°C มากกว่า 100 วัน ภาคกลางร้อนเฉลี่ย 38.5°C เดือนเมษายน ภาคใต้ฝนหนักกว่า 120 วันต่อปี เสี่ยงน้ำท่วมฉับพลันเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 คาดการณ์เอลนีโญยืดถึงต้น พ.ศ. 2569 ทำให้เสี่ยงภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง แนวโน้มเหตุการณ์สุดขั้วที่ขึ้น จึงต้องยกระดับระบบเตือนภัยและแผนรองรับกลุ่มเปราะบาง

5) การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ พ.ศ. 2567 นักท่องเที่ยวภายในประเทศ 269.35 ล้านคน-ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.85 โดย 18.64 ล้านคน-ครั้ง (ร้อยละ 6.11) เป็นเชิงธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติผดุงสัตว์แห่งชาติ-หมู่เกาะพีพี มีรายได้ท่องเที่ยวสูงที่สุด กิจกรรมท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น กดดันทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องจำกัดจำนวน บังคับใช้ Green Tourism และพัฒนาระบบจัดการขยะและน้ำเสียในเมืองท่องเที่ยว

3.2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในระยะยาว ในช่วง 10 ปี ข้างหน้า พิจารณาจากปัจจัยขับเคลื่อนด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1) โครงสร้างเมืองเปลี่ยนแปลง พื้นที่เมืองขยายตัวเฉลี่ยต่อปี ร้อยละ 2.3 โดยเฉพาะรอบนิคมอุตสาหกรรม และศูนย์การค้า ทำให้บางพื้นที่มีความหนาแน่นประชากรเกิน 5,000 คน/ตร.กม. ขณะที่พื้นที่สีเขียวต่ำกว่าเกณฑ์องค์การอนามัยโลก (9 ตร.ม./คน) เช่น กรุงเทพฯ มีเพียง 7.91 ตร.ม./คน หลายเมืองขนาดกลางต่ำกว่า 5 ตร.ม./คน แนวโน้มเมืองขยายต่อเนื่อง เพิ่มความเปราะบางต่อปัญหาน้ำท่วมและความร้อนในเมือง (Urban Heat Island) หากไม่มีการจัดการผังเมืองที่รัดกุม จำเป็นต้องพัฒนา Urban Resilience ควบคู่กับการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

2) ผลกระทบจาก Climate Change พ.ศ. 2556–2565 อุณหภูมิโลกสูงกว่าศวรรษก่อน 0.2°C ส่วนปี 2567 เฉลี่ย 28.1°C สูงกว่าปกติร้อยละ 0.7 ระดับน้ำทะเลโลกปี 2566 สูงสุดเป็นประวัติการณ์ และคาดว่าจะสูงขึ้นอีกไม่ต่ำกว่า 20 ซม. ภายใน พ.ศ. 2578 หากไม่ลดการปล่อย ก๊าซเรือนกระจก แนวโน้มนี้ส่งผลกระทบต่อปะการัง ภูเขาไฟ และป่าชายเลน รวมถึงไฟฟ้าและความแห้งแล้งในระบบนิเวศบนบก ซึ่งอาจรุนแรงและถี่ขึ้น จำเป็นต้องบูรณาการแผนการใช้ที่ดินและการฟื้นฟูระบบนิเวศที่ยืดหยุ่น ต่อสภาพภูมิอากาศ

3) ความต้องการใช้ทรัพยากรเพิ่มขึ้น การใช้พลังงาน พ.ศ. 2567 อยู่ที่ 2,734 พันล้านบาท และคาดว่าจะเพิ่มเฉลี่ย ร้อยละ 2.5 ต่อปีในศวรรษหน้า การใช้น้ำทั่วประเทศราว 57,000 ล้าน ลบ.ม./ปี โดยภาคเกษตรใช้น้ำร้อยละ 75 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากรูปแบบเพาะปลูกที่ใช้น้ำเข้มข้น การผลิตแร่ พ.ศ. 2567 อยู่ที่ 249.46 ล้านตัน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการพัฒนาอุตสาหกรรมและโครงสร้างพื้นฐาน หากขาดมาตรการฟื้นฟู อาจก่อให้เกิดความสูญเสียถาวรของทรัพยากรและระบบนิเวศ ขณะที่ความสามารถฟื้นตัวของทรัพยากรลดลงต่อเนื่องจากแรงกดดันสะสม

4) การเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียว การปรับตัวสู่เศรษฐกิจ BCG ได้รับแรงหนุนจากนโยบายระดับชาติและงบกว่า 58,000 ล้านบาท พ.ศ. 2567 โดยเน้นพลังงานหมุนเวียน เกษตรอินทรีย์ และอุตสาหกรรมสีเขียว อย่างไรก็ตาม ภาคเกษตรรายย่อย และวิสาหกิจชุมชนยังขาดทุน เทคโนโลยี และความรู้ ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมใน EEC ลงทุนเทคโนโลยีสีเขียวมากกว่าภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือถึง 4 เท่า และผู้ประกอบการในชนบทเข้าถึงสิทธิประโยชน์ไม่ถึงร้อยละ 20 สะท้อนความเสี่ยงจาก Just Transition ที่ไม่ทั่วถึง จำเป็นต้องสร้างกองทุนปรับตัวสีเขียว ศูนย์เรียนรู้ BCG และการเสริมทักษะอาชีพใหม่ในกลุ่มเปราะบาง

5) ภัยคุกคามจากพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน พ.ศ. 2567 พบปลาหมอหางดำกระจายในแหล่งน้ำกว่า 40 แห่ง เฉลี่ยหนาแน่น 6.5 ตัว/ตร.ม. ครอบคลุม 19 จังหวัด ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อาหารและพันธุกรรมปลาท้องถิ่น นอกจากนี้ยังพบชนิดพันธุ์รุกรานอื่น เช่น ผักตบชวา หอยเชอรี่ และปลาชุกเกอร์ ที่ควบคุมยาก แนวโน้มการแพร่กระจายยังคงสูง หากไม่จัดการเชิงระบบโดยใช้การเฝ้าระวัง การจำกัดพื้นที่ และการกำจัดแบบชีววิธี โดยเน้นความร่วมมือของชุมชนและการสนับสนุนทางกฎหมาย

6) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม มีแนวโน้มเติบโตเพื่อรับมือมลพิษ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครอบคลุมเทคโนโลยีด้านอากาศ ของเสีย พลังงาน และเกษตร เช่น IoT Sensors, Waste-to-Energy, Floating Solar, Hydrogen Economy, Smart Farming และ Nature-based Solutions ซึ่งช่วยลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจใหม่ อย่างไรก็ตาม ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงยังเป็นความท้าทาย จึงต้องเร่งถ่ายทอดเทคโนโลยี ลงทุนด้านนวัตกรรม และพัฒนาบุคลากรเพื่อความยั่งยืน

4. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1 ข้อเสนอแนะระยะสั้น ในช่วง 2 ปี ข้างหน้านี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประสานงานและสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนอื่น ดังนี้

1) การบริหารจัดการภัยแล้งและน้ำท่วม ต้องบูรณาการและใช้หลักการบริหารความเสี่ยง พ.ศ. 2567 ปริมาณน้ำใช้การในอ่างใหญ่เหลือเพียงร้อยละ 40 กระทบการจัดสรรน้ำฤดูแล้ง พ.ศ. 2568 โดยเฉพาะภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงต้องจัดลำดับความสำคัญน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค ระบบนิเวศ และเกษตร พร้อมพัฒนาแบบจำลองพยากรณ์น้ำฝน-น้ำท่า สำหรับน้ำท่วม ต้องเสริมมาตรการโครงสร้าง เช่น คันกั้นน้ำ แก้มลิง และพื้นที่รับน้ำชั่วคราว ควบคู่ระบบเตือนภัยล่วงหน้า การเชื่อมโยงข้อมูลอุตุวิทยามติวิทยา และการมีส่วนร่วมชุมชน

2) การควบคุม PM_{2.5} ภาคเหนือ เร่งแผนลดฝุ่นฤดูแล้ง โดยห้ามเผาในที่โล่งและจัดแรงจูงใจทางเศรษฐศาสตร์แก่เกษตรกร พ.ศ. 2567 บางพื้นที่มีค่า PM_{2.5} เฉลี่ยเกิน 100 ไมโครกรัม/ลบ.ม. มากกว่ามาตรฐานกว่า 2 เท่า ปัญหาหลักจากการเผาเศษวัสดุและ ไร่ป่า จำเป็นต้องบูรณาการมาตรการในระบบเกษตรกรรม

3) การจัดการของเสียอันตรายและขยะพลาสติก ต้องเร่งคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง โดยเฉพาะในเขตเทศบาลและพื้นที่ ก่อ่งเกี่ยว ควบคู่พัฒนาเครือข่ายกำจัดที่ได้มาตรฐาน ส่งเสริมระบบ Extended Producer Responsibility (EPR) ให้ผู้ผลิตและ ผู้นำเข้ามีส่วนร่วม พัฒนากลไกเพิ่มการใช้เคลพลาสติกเกินร้อยละ 39 และจัดการของเสียอันตรายจากครัวเรือน เช่น แบตเตอรี่ และหลอดไฟ ผ่านระบบการรับคืนที่ปลอดภัย เพื่อลดการฝังกลบหรือเผาในที่โล่งซึ่งก่อมลพิษและเสี่ยงต่อสุขภาพ

4) การเฝ้าระวังภัยธรรมชาติแบบ Early Warning พัฒนาระบบเตือนภัยที่แม่นยำ ทันเวลา และครอบคลุมพื้นที่เสี่ยง เช่น ภูเขา ชายฝั่ง และเมืองหนาแน่น พ.ศ. 2567 เกิดฝนหนัก-คลื่นความร้อนกว่า 85 ครั้ง กระทบประชาชนกว่า 300,000 คน จึงควรบูรณาการข้อมูลภูมิอากาศเรียลไทม์กับระบบเตือนภัยและการสื่อสารให้ถึงชุมชน

5) การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติอย่างยั่งยืน ต้องจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขีดความสามารถ รองรับ ควบคุมการบังคับใช้มาตรฐาน Green Tourism พัฒนาระบบจัดการขยะและน้ำเสียขนาดเล็กในพื้นที่สำคัญ และส่งเสริม การมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อสร้างสมดุลระหว่างรายได้กับการอนุรักษ์ทรัพยากร และความหลากหลายทางชีวภาพ

4.2 ข้อเสนอแนะระยะยาว ในระยะยาว 10 ปีข้างหน้า โดยคำนึงถึงสถานการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทิศทางการพัฒนา ของประเทศ และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1) ขับเคลื่อนการลงทุนด้านเศรษฐกิจสีเขียว ส่งเสริมการลงทุนพลังงานหมุนเวียน การจัดการของเสีย และการฟื้นฟู ระบบนิเวศ ผ่าน Green Bond และ Green Taxonomy พ.ศ. 2567 ภาครัฐลงทุนในโครงการพลังงานแสงอาทิตย์และชีวมวล กว่า 25,000 ล้านบาท และออก Green Bond 10,500 ล้านบาท เพื่อระดมทุนเอกชนสู่กิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดย Green Taxonomy ช่วยสร้างมาตรฐานและความเชื่อมั่นแก่ผู้ลงทุน

2) นำผิวน้ำประกอบการจัดทำผังเมืองที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ โดยกันพื้นที่รับน้ำ พื้นที่สีเขียว และแนวกันชนธรรมชาติเพื่อลดความเสี่ยงภัยพิบัติ ในช่วง พ.ศ. 2567-2568 เมืองขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.3 ต่อปี ส่งผลให้ น้ำท่วมฉับพลันและ Urban Heat Island รุนแรงขึ้น จึงต้องวางผังเมืองเชื่อมกับระบบเตือนภัยและโครงข่ายสาธารณูปโภค เพื่อเพิ่มความยั่งยืนและประสิทธิภาพการระบายน้ำ

3) ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในระดับชุมชน สนับสนุนการแปรรูปขยะอินทรีย์ ขยะอิเล็กทรอนิกส์ และของเสียอันตราย ในรูปแบบชุมชนจัดการตนเอง พ.ศ. 2567 มีชุมชนกว่า 1,200 แห่ง (ร้อยละ 15 ของประเทศ) แปรรูปขยะอินทรีย์เป็นปุ๋ย หรือพลังงานชีวภาพ แต่ยังขยายเพิ่มได้ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีขยะอินทรีย์เกิน 1 ตัน/วัน ขณะที่ขยะอิเล็กทรอนิกส์ และของเสียอันตรายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 8-10 ต่อปี จึงควรสนับสนุนศูนย์รวบรวมและแปรรูปครบวงจรในระดับชุมชน

4) อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีส่วนร่วม พัฒนาเครือข่ายชุมชนเฝ้าระวังและฟื้นฟูพันธุ์พืช-สัตว์ในพื้นที่ ระบบนิเวศสำคัญกว่า 25 ล้านไร่ ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์เสี่ยงสูญพันธุ์ พร้อมควบคุมพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน เช่น ปลาหมอหางดำ หอยเชอรี่ และผักตบชวา การสร้างเครือข่ายท้องถิ่นจะช่วยเสริมการเฝ้าระวัง แจ้งเตือน และป้องกันความเสื่อมโทรม ของระบบนิเวศ

5) ยกระดับระบบติดตามและประเมินผลสิ่งแวดล้อม พัฒนา Big Data และ Digital Twin เพื่อติดตามคุณภาพอากาศ น้ำ ป่าไม้ และความหลากหลายทางชีวภาพแบบ real-time และเชื่อมโยงข้อมูลจากหลายหน่วยงาน ซึ่งปัจจุบันยังขาดระบบบูรณาการ การใช้ภาพถ่ายดาวเทียมและแบบจำลองจะช่วยจำแนกความเสี่ยงเชิงพื้นที่ และสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายได้อย่าง แม่นยำและทันเวลา

6) การสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศรษฐกิจชีวภาพของไทย ใช้ศักยภาพทรัพยากรชีวภาพ เช่น พืชเกษตรและชีวมวล เพื่อ ต่อยอดเป็นพลาสติกชีวภาพ เคมีชีวภาพ และเชื้อเพลิงชีวภาพรุ่นใหม่ สอดคล้องกับ New S-Curve การพัฒนาควรมุ่งสร้าง ห่วงโซ่มูลค่าครบวงจร ส่งเสริมการวิจัย นวัตกรรม การลงทุน และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ลดการพึ่งพาทรัพยากรฟอสซิล และยกระดับรายได้เกษตรกรและท้องถิ่น

Executive Summary

According to Section 13 (13) of the National Environmental Quality Promotion and Conservation Act, B.E. 2535 (1992), the National Environment Board is mandated to prepare and submit a State of the Environment Report to the Cabinet at least once a year. In line with this mandate, the Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning (ONEP) has prepared the annual State of the Environment Report to serve as a scientific reference for formulating environmental policies, plans, and measures.

For the fiscal year B.E. 2568 (2025), the State of the Environment Report monitors, analyzes, and assesses the situation during B.E. 2567–2568 (2024–2025), and provides recommendations in response to economic and social changes, resource management, the National Strategy, the 13th National Economic and Social Development Plan, and the Sustainable Development Goals (SDGs). The report presents information on environmental quality trends, sectoral environmental conditions, future outlook, and policy recommendations to support the conservation and sustainable use of natural resources, as well as to promote public awareness and participation in environmental stewardship.

1. Overview of Change

1.1 Economic and Social Transformation:

In 2024, the Thai economy continued its recovery, with Gross Domestic Product (GDP) reaching 18,582.67 billion baht, a growth of 2.5 percent compared to 2.0 percent in 2023. This expansion was driven primarily by a 7.8 percent increase in exports and 2.5 percent growth in final government consumption. Gross National Income (GNI) stood at 18,059.3 billion baht after deducting net primary income paid abroad.

Demographic shifts indicate that Thailand has fully entered an aged society, with 13.74 million elderly people (20.83 percent of the population), up from 19.21 percent in 2022. The working-age population accounts for 42.23 million (64.03 percent), while the child population has declined to 9.99 million (15.14 percent). Increasing migration to major cities and special economic zones has intensified demand for energy, water, and public utilities, while placing greater pressure on waste and pollution management systems.

1.2 Global and Regional Environmental Context:

The global environmental situation has been deteriorating due to climate change, overexploitation of natural resources, and ecosystem imbalances. This has driven the international community to accelerate the implementation of the Sustainable Development Goals (SDGs) and carbon neutrality, with more than 140 countries participating. Greenhouse gas emissions are being closely monitored through Nationally Determined Contributions (NDCs) and the development of carbon credit mechanisms to limit global temperature rise to within 1.5°C by the end of this century. Thailand has reaffirmed its targets to achieve carbon neutrality by 2050 and net-zero emissions by 2065 through long-term emission reduction planning and climate policy integration, alongside the development of domestic carbon markets and offset systems. Regionally, Thailand plays a leading role in ASEAN cooperation, particularly in addressing transboundary haze, developing environmental databases, and advancing collaboration under the ASEAN Working Group on Climate Change (AWGCC).

1.3 Policy Measures for Environmental and Natural Resource Management:

During 2024–2025, Thailand advanced the National Strategy and the 13th National Economic and Social Development Plan, emphasizing a green economy, greenhouse gas reduction, and balanced resource management. Both a National Adaptation Plan and a National Greenhouse Gas Mitigation Plan were introduced to strengthen climate action.

On finance and investment, measures included the establishment of an Environmental Fund, promotion of international cooperation, tax incentives for electric vehicles, and support for investments aligned with ESG principles. Thailand also introduced the Thailand Taxonomy, along with financial products such as preferential loans and the SET ESG Index.

In fiscal year 2025, a total budget of 137,291.9 million baht was allocated across seven programs, with priorities including water resource management, human resource development, and the conservation and restoration of natural resources. Business and public engagement were promoted through initiatives such as the Climate Care Platform and the advancement of the Bio-Circular-Green (BCG) Economy.

2. State of the Environment: Sectoral Overview

1) Soil and Land Use: Thailand continues to face land degradation, with 148.6 million rai (46.35 percent) of agricultural land classified as high potential, 18.71 percent as low potential, and 11.36 million rai used for unsuitable crops. Most soils (150.17 million rai, or 46.83 percent) are low in fertility, and erosion in farmland is increasing. Agricultural land decreased by 0.35 percent in 2024, while urban, water, and other land uses expanded, reflecting the shift from production to urban development.

2) Mineral Resources: In 2024, mineral potential covered 19 percent of the national area (96,280 km²), with over 40 types identified, totaling about 30 trillion tonnes with an estimated value of 42,966 trillion baht. Major resources include rock salt, limestone, and potash. Operations spanned 709 mines, producing 249.46 million tonnes valued at 73,906 million baht. Domestic use fell by 60 percent (79.4 million tonnes), while exports reached 8.83 million tonnes—valued at 17,682 million baht—mainly non-metallic minerals such as gypsum and dolomite.

3) Energy: Primary energy production rose by 7.86 percent, dominated by natural gas (68.89 percent). Net imports fell by 6.02 percent, with import value down to 1.61 trillion baht and exports at 317 billion baht. Final energy consumption increased by 2.12 percent (2.734 trillion baht), while reserves declined by 2.38 percent. Renewable energy grew by 1.18 percent, but overall alternative energy declined by 2.71 percent. Energy-related CO₂ emissions increased by 1.9 percent, reflecting economic recovery.

4) Forests and Wildlife: Forest area stood at 101.78 million rai (31.46 percent of land), a slight decline amid pressures from encroachment and over 90,000 forest fire hotspots. Populations of some species (banteng, freshwater crocodile, flat-headed cat) declined, while tigers showed localized recovery. Illegal wildlife poaching and online trade remain serious threats. Human–elephant conflicts exceeded 4,000 incidents in one year.

5) Water Resources: Climate variability associated with the El Niño–Southern Oscillation (ENSO) persists. Rainfall in 2023 averaged 1,704.4 mm (5 percent above normal), leading to a 23.95 percent drop in runoff in 2024 (155,093 million m³). Large reservoirs held only 40 percent of capacity; medium reservoirs decreased by 8.42 percent. Usable groundwater is 60,974 million m³ annually—generally stable, though some areas face depletion and salinity. Drought risks span over 33 provinces, despite an increase in dry-season usable water to 44,540 million m³, with agriculture and ecosystems maintaining high demand.

6) Marine and Coastal Resources: In 2024, coral reefs in 17 provinces were in excellent condition, accounting for 51 percent of surveyed areas. Seagrass meadows increased by 51 percent (97,784 rai) though 25 percent remain degraded. Mangroves covered 1.73 million rai. Marine debris totaled 1,062 items, with 52 percent from fishing activities. A total of 966 stranding incidents involving rare marine animals were recorded, while 861.28 km of coastline faced severe erosion. Growing coastal tourism continues to add pressure from waste and wastewater.

7) Biodiversity: In 2024, biodiversity remains under pressure. Forest ecosystems covered 101.78 million rai (31.46 percent). In 2022, seagrass (103,580 rai) and coral reefs (149,182 rai) show signs of recovery. Thailand hosts 5,005 vertebrate species, of which 676 are threatened, and 3,203 invertebrates, with 302 at risk of extinction. The invasive blackchin tilapia has spread across 19 provinces, threatening native ecosystems.

8) Pollution: Air quality: annual PM₁₀ remained within standards, while PM_{2.5} exceeded limits but showed improvement, especially in the North and Bangkok. Ozone levels rose in several areas, while NO₂, SO₂, and CO remained compliant. VOCs exceeded standards at Map Ta Phut. Transboundary haze and southern haze events declined. **Noise:** Monitoring at 30 stations across 15 provinces recorded levels from 44.6–87.8 dBA. In Bangkok and metropolitan roads, average levels were 69.9 dBA, with exceedances rising from 23.46 percent (2023) to 62.67 percent (2024). **Water quality:** Of 398 monitoring sites, 50 percent were classified as good, 30 percent fair, and 20 percent poor. However, 86 percent of water bodies did not meet designated use criteria, especially in the lower Chao Phraya–Tha Chin basin. In 2025, arsenic exceeded standards in the Kok, Sai, and Mekong rivers. **Marine water quality:** From 535 stations, 7 percent were classified as very good, 61 percent good, 29 percent fair, and 3 percent poor, with overall improvement, particularly along the Andaman coast. **Waste:** Solid waste totaled 27.20 million tonnes—10.42 million tonnes properly disposed, 10.51 million tonnes recycled, and 4.73 million tonnes improperly managed. Hazardous waste from communities reached 685,999 tonnes, industrial waste 1.63 million tonnes, and infectious waste decreased to 76,749.75 tonnes. Imports of industrial hazardous substances dropped to 3.38 million tonnes, though agricultural imports rose to 0.14 million tonnes. Illegal dumping of industrial waste remains a major threat to the environment and public health.

9) Urban and Community Environment: In 2025, Bangkok had 629 slum communities, fewer than the previous year. Nationally, public green space averaged 12.71 m²/person in 2024, exceeding the minimum standard (10 m²/person), though major cities such as Bangkok, Pattaya, and other municipalities remained below. Bangkok’s green space rose slightly to 7.91 m²/person (0.38 percent increase). Progress on reorganizing overhead cables reached 580.44 km (18.27 percent of the plan). Illegal billboards decreased from 2023, with 19,142 removed in Bangkok and 11,117 in other provinces.

10) Natural and Cultural Heritage: During 2024–2025, Thailand recorded 1,228 natural heritage sites; 334 were assessed in 2024 (increases from 271 in 2023), mostly rated as good. Geoparks expanded to 11 nationwide. For cultural heritage, 6,037 sites were identified, including 613 historic communities, 36 ancient towns, and 7 heritage canals. Thailand now has eight World Heritage Sites, with the Phu Phra Bat Historical Park in Udon Thani most recently inscribed.

11) Climate Change and Natural Disasters: Extreme weather intensified in 2024, with an average temperature of 28.5°C (1.1°C above normal) and annual rainfall of 1,704.4 mm (5 percent above normal). Relative sea levels showed a rising trend. Greenhouse gas emissions in 2022 totaled 385,941 ktCO₂eq, with energy contributing the highest share (65.89 percent). Between 2024 and early 2025, 145 geohazards occurred, mainly landslides, along with a magnitude 8.2 earthquake in Myanmar and 104 aftershocks, 27 of which were felt in Thailand. These events reflect rising vulnerability to climate change and natural disasters.

3. Future Outlook

Environmental Quality Outlook including both short-term and long-term outlooks.

3.1 Short-Term Outlook (Next 2 Years):

1) Water Resources: In 2025, runoff declined by 23.95 percent to 155,093 million m³, with large reservoirs at 40 percent capacity and medium reservoirs down 8.42 percent. This affects agriculture and ecosystems across 33 drought-prone provinces. Water management will need to be more stringent in 2026, especially in the Northeast and North.

2) Air Quality: Although PM_{2.5} is declining due to stricter controls, the North remains at high risk during the dry season. In 2024, some areas recorded daily averages of 135 µg/m³—nearly three times the standard. From February to April 2026, risks from open burning are expected to persist, requiring stronger health advisories and community-based fire control.

3) Hazardous Waste and Plastics: In 2024, plastic waste reached 2.9 million tonnes (11 percent of total municipal waste). Hazardous waste totaled 686,000 tonnes from communities and 1.63 million tonnes from industry, with only 39 percent recycled. While government measures may reduce plastics, improper disposal remains high, particularly in tourist cities, necessitating systematic segregation and collection.

4) Natural Disasters: In 2024, Thailand recorded over 100 hot days above 35°C; the central region averaged 38.5°C in April. The South experienced heavy rain on more than 120 days, increasing flash flood risks by 15 percent. El Niño is expected to extend into early 2026, heightening drought and dry spells. Extreme events are becoming more frequent, underscoring the need for upgraded early-warning systems and protection of vulnerable groups.

5) Nature-Based Tourism: In 2024, domestic visitors totaled 269.35 million increased of 6.85 percent with 18.64 million (6.11 percent) focused on nature-based tourism. Nopparat Thara–Mu Ko Phi Phi National Park recorded the highest tourism revenue, Tourism growth will continue to recover rapidly, pressuring resources and ecosystems. Stronger visitor limits, mandatory Green Tourism standards, and improved waste and wastewater management in tourist towns are needed.

3.2 Long-Term Outlook (Next Decade):

1) Urbanization: Thai cities are projected to expand at 2.3 percent annually, particularly around industrial zones and commercial centers, with some urban densities exceeding 5,000 people/km². Green space availability remains below the WHO minimum standard of 9 m² per person, with Bangkok at only 7.91 m² and many mid-sized cities below 5 m². Without stronger urban planning, risks from flooding and the urban heat island effect will intensify, requiring investment in resilience and green infrastructure.

2) Climate Change Impacts: Between 2013–2022, global temperatures rose 0.2°C compared to the previous decade. In 2024, Thailand's average was 28.1°C (0.7 percent above normal). Global sea level in 2023 reached a record high and is projected to rise at least 20 cm by 2035 without major emission cuts. Impacts will intensify for coral reefs, seagrass, and mangroves, as well as for terrestrial ecosystems facing droughts and wildfires. Integrated land-use planning and climate-resilient ecosystem restoration will be essential

3) Rising Resource Demand: Energy use in 2024 totaled 2.734 trillion baht and is projected to rise by 2.5 percent annually over the next decade. Annual water use remains around 57,000 million m³, with agriculture consuming 75 percent, expected to increase due to water-intensive cropping. Mineral production (249.46 million tonnes in 2024) is likely to rise with industrial growth. Without rehabilitation, cumulative pressures may cause permanent losses of natural resources and ecosystems.

4) Green Economy Transition: Thailand's BCG (Bio-Circular-Green) economy received over 58 billion baht in support in 2024, focusing on renewable energy, organic farming, and green industries. However, small farmers and community enterprises face deficits in capital, technology, and knowledge. Green investment in the Eastern Economic Corridor (EEC) is four times higher than in the North and Northeast. However, fewer than 20 percent of rural entrepreneurs can access available incentives. Risks of an uneven “just transition” highlight the need for a Green Transition Fund, BCG learning centers, and reskilling programs for vulnerable groups.

5) Invasive Species: In 2024, blackchin tilapia spread across 40 water bodies in 19 provinces, with densities averaging 6.5 fish/m², disrupting food chains and native genetics. Other invasive species, including water hyacinth, golden apple snails, and sucker fish, remain difficult to control. Continued spread is likely unless systematic management – including monitoring, containment zones, and biological control – is scaled up with strong community participation and legal support.

6) Environmental Technology Changes: Environmental technologies show a strong growth trend as responses to pollution control, efficient resource utilization, and climate change. They encompass technologies in air quality management, waste management, energy, and agriculture, such as IoT sensors, waste-to-energy systems, floating solar power, the hydrogen economy, smart farming, and nature-based solutions. These advancements contribute to reducing environmental impacts while creating new economic opportunities. Nevertheless, inequalities in accessibility remain a challenge, highlighting the need to accelerate technology transfer, invest in innovation, and strengthen human resource development for long-term sustainability.

4. Policy Recommendations for Natural Resource and Environmental Management

4.1 Short-Term Recommendations: Over the next two years, relevant agencies should coordinate and establish partnerships with other sectors as follows:

1) Drought and Flood Management: An integrated approach and risk management principles are required. In B.E. 2567 (2024), usable water storage in large reservoirs fell to only 40 percent of capacity, affecting water allocation for the 2025 dry season, particularly in the Central and Northeastern regions. Priority must therefore be given to water allocation for domestic consumption, ecosystem maintenance, and agriculture. In parallel, rainfall–runoff forecasting models should be further developed. For flood management, structural measures such as levees, retention ponds (*“monkey cheeks”*), and temporary retention areas must be reinforced, alongside non-structural measures including early warning systems, meteorological data integration, and community participation.

2) PM_{2.5} Reduction in the North: Accelerate dry-season haze action plans, including open burning bans and economic incentives for farmers. In 2024, northern areas recorded daily PM_{2.5} averages above 100 µg/m³, more than double the standard, mainly from crop residue burning and forest fires. Agricultural practices must be integrated with air quality measures.

3) Hazardous Waste and Plastic Waste Management: Waste separation at source must be accelerated, particularly in municipalities and tourist areas, in parallel with the development of standardized disposal networks. The Extended Producer Responsibility (EPR) system should be promoted to ensure that producers and importers take part in post-consumer waste management. Mechanisms must be strengthened to increase the plastic recycling rate beyond 39 percent. Hazardous household waste, such as batteries and fluorescent lamps, should be managed through safe take-back systems to minimize open dumping or burning, which generates pollution and poses health risks.

4) Early Warning for Natural Disasters: Strengthen real-time, community-level early warning systems for high-risk areas such as mountains, coasts, and dense urban centers. In 2024, more than 85 extreme rainfall and heatwave events affected over 300,000 people. Integrating climate data with timely alerts and local communication networks is critical.

5) Sustainable Nature-Based Tourism Management: Tourist numbers must be regulated in line with the carrying capacity of each site, together with the enforcement of Green Tourism standards. Small-scale waste and wastewater management systems should be developed in critical areas, while community participation in conservation-oriented tourism should be promoted. These measures aim to create a balance between generating income and conserving natural resources and biodiversity.

4.2 Long-Term Recommendations: Over the next 10 years, the following points consider changing environmental trends, the country's development direction, and the involvement of various sectors:

1) Green Economy Investment: Expand renewable energy, waste management, and ecosystem restoration through instruments such as Green Bonds and Green Taxonomy. In 2024, government investment in solar and biomass projects exceeded 25 billion baht, alongside 10.5 billion baht in Green Bonds to mobilize private capital, supported by standardized green classification systems.

2) Integrating Water Maps into Climate-Responsive Urban Planning: Urban planning must incorporate water maps to allocate retention areas, green spaces, and natural buffers in order to reduce disaster risks. During B.E. 2567–2568 (2024–2025), Thailand's urban areas expanded at an average rate of 2.3 percent per year, intensifying flash floods and the urban heat island effect. Therefore, city planning must be integrated with early warning systems and utility networks to enhance sustainability and drainage efficiency.

3) Community-Level Circular Economy: Scale up local recycling of organic, electronic, and hazardous waste. In 2024, over 1,200 communities (15 percent nationwide) transformed organic waste into compost or bioenergy, but expansion is needed in areas with more than 1 tonne/day of organic waste. Rising e-waste and hazardous waste (8–10 percent annually) highlight the need for community-based collection and processing hubs.

4) Participatory Biodiversity Conservation: Support local networks to monitor and restore ecosystems covering more than 25 million rai that host endangered species. Stronger community involvement is essential for managing invasive species such as blackchin tilapia, golden apple snails, and water hyacinth through monitoring, containment, and biological control.

5) Enhanced Monitoring and Evaluation: Develop environmental big data and digital twin systems for real-time monitoring of air, water, forests, and biodiversity. Integration of satellite imagery and predictive modeling will enable more precise spatial risk assessments and timely, evidence-based policymaking.

6) Value Creation through the Bio-Based Economy: Thailand leverages its biological resources, such as agricultural crops and biomass, to develop bioplastics, biochemicals, and next-generation biofuels, in line with the New S-Curve industries. Development should focus on building a complete value chain, promoting research, innovation, and investment, as well as transferring knowledge to communities. These efforts will enhance competitiveness, reduce dependence on fossil resources, and raise the income of farmers and local communities.

1

การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคม

ปี พ.ศ. 2567 ประเทศไทยเผชิญการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การเติบโตของ GDP ที่ยังพึ่งพาภาคการผลิตและการท่องเที่ยว การลงทุนจากต่างประเทศ และการค้าระหว่างประเทศที่ขยายตัว

GDP:

18,582.67

พันล้านบาท (+2.5%)

จากปีที่ผ่านมา จากการผลิตด้านการเกษตรขยายตัวระดับสูง

ท่องเที่ยว:

นักท่องเที่ยวต่างชาติ +26.27% และผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย +6.85%

รายได้ท่องเที่ยวต่างชาติ

+12.99%

และผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย +8.56%

การลงทุนต่างประเทศ

228,106

ล้านบาท (เพิ่มขึ้น)

ธุรกิจการออกแบบวิศวกรรม ยานยนต์มีการลงทุนเพิ่มมากที่สุด

การค้าระหว่างประเทศ

ส่งออก:

+7.4 %

(ขาดดุลปีที่ 3)

นำเข้า:

+7.8 %

(มูลค่าการส่งออกข้าว ยางพารา อาหารสัตว์ ไก่แปรรูป น้ำตาลทราย ยังคงขยายตัว)

ความยากจน

และการกระจายรายได้

7.17

ล้านคน (พ.ศ. 2566)

จากประชากร

66.05 ล้านคน

สาธารณสุข:

ผู้ป่วยเฝ้าระวัง

+34.67%

ผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่สูงที่สุด

ผู้ป่วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษ

ทางอากาศเพิ่มขึ้น (ส่วนใหญ่ผู้ป่วยด้วย

โรคปอดอักเสบ และโรคมือ เท้า ปาก)

ประชากร:

ลดลง **0.06%**

อาศัยอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด 32.78%

รายได้-รายจ่าย
หนี้สินครัวเรือน:

รายได้เฉลี่ย ลดลง 3.02%

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ลดลง 7.22%

หนี้สินต่อรายได้ลดลงเป็น

5.1 เท่า

การย้ายถิ่น

และอัตราการว่างงาน:

อัตราการย้ายถิ่นลดลง 1.1%

การว่างงานลดลง

0.90%

เนื่องจากการขยายตัวของการจ้างงานทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม

2

สรุปสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมรายสาขา

สรุปสถานการณ์:

ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน

- การสูญเสียดินเพิ่มขึ้น
- ความสมบูรณ์ของดินต่ำลง

ทรัพยากรแร่

- + การผลิต การใช้ และการส่งออกแร่ลดลง
- + มีบัญชีทรัพยากรแร่เพื่อการทำเหมือง

พลังงาน

- การผลิตพลังงานในประเทศเพิ่มขึ้น
- ปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายเพิ่มขึ้น
- การใช้พลังงานทดแทนลดลง

ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

- พื้นที่ป่าโดยรวมคงที่
- + ประชากรเสือโคร่งในธรรมชาติมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ทรัพยากรน้ำ

- + ปริมาณน้ำฝนสูงขึ้น
- + ปริมาณน้ำกักเก็บในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่เพิ่มขึ้น

ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

- + ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรประมงเพิ่มขึ้น
- + พื้นที่ป่าชายเลนคงสภาพเพิ่มขึ้น

ความหลากหลายทางชีวภาพ

- + ค้นพบพืชชนิดใหม่เพิ่มขึ้น
- + สัตว์ป่าสงวนเพิ่มขึ้น 1 ชนิด คือ นกชนหิน

สถานการณ์มลพิษ

- + PM₁₀ มีแนวโน้มลดลงและไม่เกินค่ามาตรฐาน
- + ขยะมูลฝอยถูกกำจัดอย่างถูกต้อง
- และนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น

สิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน

- + ค่าเฉลี่ยพื้นที่สีเขียวต่อประชากรเพิ่มขึ้น
- + จำนวนชุมชนแออัดมีแนวโน้มลดลง

สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

- + แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี
- + อุทยานธรณีระดับท้องถิ่นเพิ่มขึ้น 1 แห่ง

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- อุณหภูมิสูงเฉลี่ยทั้งปีของประเทศสูงขึ้น
- ความถี่และความรุนแรงภัยพิบัติธรรมชาติเพิ่มขึ้น

สถานการณ์ดีขึ้น

สถานการณ์คงที่

สถานการณ์ที่ควรเฝ้าระวัง

ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน

46.35%

ดินมีศักยภาพ
สำหรับการเกษตร

30.83%

ดินมีคุณภาพต่ำ
ต้องปรับปรุงดิน

พ.ศ. 2563 การสูญเสียดินในภาพรวมทั่วประเทศ
อยู่ในระดับน้อย (**0.2 ตัน/ไร่/ปี**)

242.52 ล้านไร่
75.62% ของเนื้อที่ประเทศ

เพิ่มขึ้น
↑ 29.44 ล้านไร่
จาก พ.ศ. 2545

การใช้ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ เกษตรกรรม **177.35** ล้านไร่
รองลงมา พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง ตามลำดับ

การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

เปรียบเทียบในช่วง พ.ศ. 2562-2564 และ 2562-2567

+2.33%

ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

+2.85%

แหล่งน้ำ

-0.35%

พื้นที่เกษตรกรรม

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- ✓ จัดทำมาตรการส่งเสริมการใช้ที่ดินทั้งสร้างให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ✓ บำบัดธรรมชาติและเทคโนโลยีประยุกต์และสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน เพื่อนำข้อมูลไปใช้วางแผนการเพาะปลูก ส่งเสริม และกำหนดนโยบายฟื้นฟูพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ
- ✓ ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
- ✓ จัดสรรที่ดินทำกิน ภาครัฐเร่งรัดโครงการฟื้นฟูพื้นที่เสื่อมโทรมในพื้นที่ที่มีปัญหา
- ✓ ปรับปรุงและฟื้นฟูคุณภาพดินที่เสื่อมโทรม
- ✓ ใช้ระบบนิเวศธรรมชาติและเทคโนโลยีเพื่อปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ✓ สนับสนุนให้เกษตรกรเข้าถึงทรัพยากรเทคโนโลยี ในระดับนโยบาย
- ✓ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการการเผาพืชผล เพื่อลดปัญหาฝุ่น PM_{2.5}

ทรัพยากรแร่

หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง	71.29%
หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์	11.58%
หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมอื่นๆ	6.49%
แร่โพแทช	3.31%
หินแกรนิต	2.51%
อื่นๆ	4.82%

ประเทศไทยมีทรัพยากรแร่เป็นวัตถุดิบพื้นฐานของอุตสาหกรรม

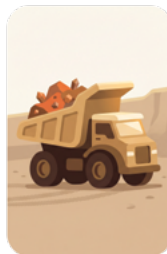
มากกว่า

40 ชนิด

ครอบคลุมพื้นที่

60 ล้านไร่

ปริมาณแร่ทั้งหมด ประมาณ **30** ล้านล้านตัน
มูลค่ารวม ประมาณ **42,966** ล้านล้านบาท

เหมืองแร่มีอายุ **833** แปลง ลดลงจาก พ.ศ. 2566
เปิดดำเนินการ **709** แปลง
ปิดดำเนินการ **124** แปลง

สัดส่วนแร่ แบ่งตามภาค
ภาคเหนือ **141** แปลง
ภาคกลาง **303** แปลง
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ **115** แปลง
ภาคตะวันตก **61** แปลง
ภาคตะวันออก **83** แปลง
ภาคใต้ **130** แปลง

พ.ศ. 2566

การผลิต ลดลง 0.53%

การผลิตแร่ **249** ล้านตัน

มูลค่าการผลิต 73,906 ล้านบาท

แร่ที่มีมูลค่าการผลิตมากที่สุด คือ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ซีเมนต์ ถ่านหินลิกไนต์ ยิปซัม หินแกรนิต และเกลือหิน

พ.ศ. 2567

การใช้ ลดลง 64.64%

79.04 ล้านตัน

มูลค่าการใช้ 29,607 ล้านบาท

แร่ที่มีการใช้มากที่สุด คือ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง และอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ถ่านหินลิกไนต์ หินบะซอลต์และหินแกรนิต

พ.ศ. 2567

การนำเข้า เพิ่มขึ้น 1.41%

20.07 ล้านตัน

มูลค่าการนำเข้า 89,595 ล้านบาท

แร่ที่นำเข้าสูงสุด คือ แร่เชื้อเพลิง มากกว่า 70%

พ.ศ. 2567

การส่งออก ลดลง 1.34%

8.83 ล้านตัน

มูลค่าการส่งออก 17,682 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นแร่โลหะ แร่ที่ส่งออกสูงสุด คือ แร่ยิปซัม (ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก)

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- ✓ การแก้ไข/ปรับปรุง กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
- ✓ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ฉบับที่ 2 โดยในปี 2567 มีตัวชี้วัดที่บรรลุตามเป้าหมาย 10 ตัวจากทั้งหมด 17 ตัว
- ✓ มีการดำเนินโครงการจัดทำบัญชีทรัพยากรแร่ในพื้นที่เป้าหมาย
- ✓ ส่งเสริมการใช้เชื้อเพลิงและนำทรัพยากรแร่กลับมาใช้ใหม่
- ✓ ติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เหมืองสำคัญ
- ✓ สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการแร่
- ✓ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรแร่ในรูปแบบที่ยั่งยืน
- ✓ ส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ประกอบการให้เป็นเหมืองแร่ที่มีธรรมาภิบาลและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ✓ การดำเนินงานความร่วมมือกับประเทศอาเซียน

พลังงาน

พ.ศ. 2567

พลังงานขั้นต้น:

การผลิต
เพิ่มขึ้น
7.86%

↑ ปริมาณการผลิต
พลังงานขั้นต้น **36,705** พันตัน
เทียบเท่าน้ำมันดิบ เพิ่มขึ้นจากน้ำมันดิบ
คอนเดนเสท และก๊าซธรรมชาติ

การนำเข้า
ลดลง
6.02%

↓ ปริมาณการนำเข้า (สุกริ)
พลังงานขั้นต้น **73,678** พันตัน
เทียบเท่าน้ำมันดิบ
น้ำมันสำเร็จรูปลดลงมากที่สุด

พลังงานขั้นสุดท้าย:

การใช้
เพิ่มขึ้น
1.93%

↑ ปริมาณการใช้
พลังงานขั้นสุดท้าย **83,576** พันตัน
เทียบเท่าน้ำมันดิบ
น้ำมันสำเร็จรูปลดลงมากที่สุด

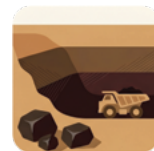
พลังงาน
หมุนเวียน
เพิ่มขึ้น
2.59%

↑ ปริมาณการใช้
พลังงานหมุนเวียน **9,433** พันตัน
เทียบเท่าน้ำมันดิบ มีแนวโน้มลดลง
เฉลี่ย 4.16% ต่อปี

ประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาพรวม
ของประเทศ พิจารณาจากค่าความเข้มข้น
ของการใช้พลังงาน (Energy Intensity: EI)
หรือปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายต่อ GDP

พ.ศ. 2567 มีค่า EI อยู่ที่ระดับ **7.48** พันตัน
เทียบเท่าน้ำมันดิบต่อพันล้านบาท **ลดลง 0.13%**
จาก พ.ศ. 2566 โดย 10 ปีที่ผ่านมา พบว่า
ค่า EI มีแนวโน้มลดลง แสดงถึงการใช้พลังงาน
ของประเทศที่มีประสิทธิภาพดีขึ้น

การเปลี่ยนแปลงการใช้พลังงานขั้นต้น
เทียบกับปีก่อน

ถ่านหิน เพิ่มขึ้น
↑ 2.19%

ก๊าซธรรมชาติ เพิ่มขึ้น
↑ 2.50%

ไฟฟ้า เพิ่มขึ้น
↑ 7.63%

น้ำมันสำเร็จรูป เพิ่มขึ้น
↑ 1.74%

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง:

- ✓ ขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
- ✓ ส่งเสริมพลังงานหมุนเวียน
- ✓ แก้ไข/ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐานเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและการผลิตพลังงานที่ยั่งยืน
- ✓ บริหารจัดการภาคพลังงานและการบริหารจัดการต้นทุนการจัดหาพลังงาน
- ✓ สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ

ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

พื้นที่ป่า
ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา
มีแนวโน้มค่อนข้างคงที่

=

พื้นที่ป่าไม้

101.79 ล้านไร่

31.46% ของพื้นที่ประเทศ

↓ ลดลง 0.03% จาก พ.ศ. 2566

ป่าอนุรักษ์

68.68 ล้านไร่

↑ เพิ่มขึ้น 1.59 ไร่ จาก พ.ศ. 2566

ป่าชุมชน พ.ศ. 2568

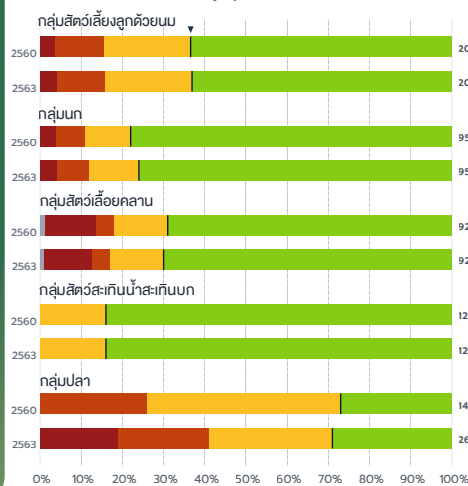
11,182 แห่ง

6.228 ล้านไร่

สถานภาพชนิดพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครอง กลุ่มสัตว์มีกระดูกสันหลังที่ถูกคุกคาม

ของประเทศไทย พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2563

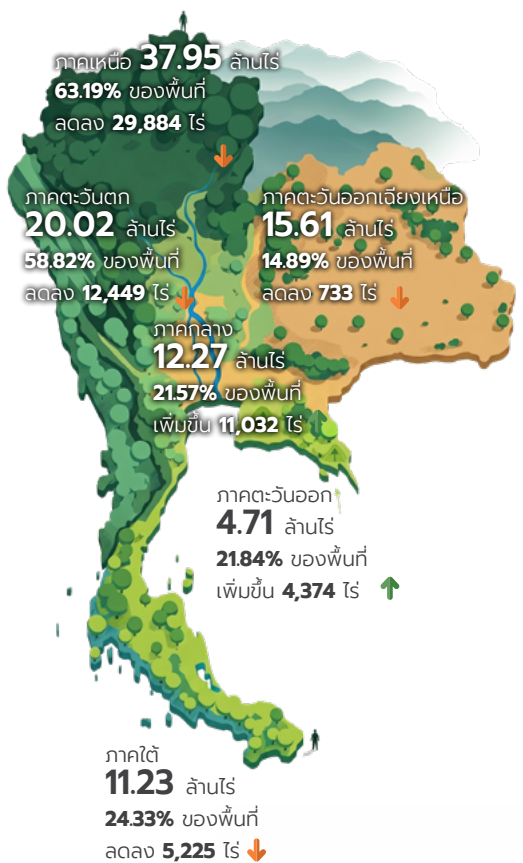
ประมาณการร้อยละที่ถูกคุกคาม จำนวนชนิดพันธุ์ที่ถูกประเมินทั้งหมด

■ สถานะอนุรักษ์ในธรรมชาติ (EW) ■ ใกล้สูญพันธุ์อย่างสิ้นเชิง (CR) ■ ใกล้สูญพันธุ์ (EN) ■ ใกล้เคียงใกล้สูญพันธุ์ (VU) ■ ไม่ถูกคุกคาม

พ.ศ. 2567 พื้นที่ป่าไม้รายภูมิภาค

ภัยคุกคาม:

การบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เพิ่มขึ้น:

การบุกรุก 835 คดี

พื้นที่ป่าถูกบุกรุก 5,285.75 ไร่

เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา และมีแนวโน้มการบุกรุกยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การเกิดไฟป่า ลดลง:

จุดความร้อนสะสมทั่วประเทศ

97,023 จุด ลดลง 32.17%

เกิดในพื้นที่ป่าอนุรักษ์มากที่สุด

และมีแนวโน้มลดลง

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

นักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้น:

จำนวนผู้เข้าไปท่องเที่ยว

ในอุทยานแห่งชาติ 18.64 ล้านคน

เพิ่มขึ้น 17.84% จากปีที่ผ่านมา

การล่าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย เพิ่มขึ้น:

คดีเกี่ยวกับสัตว์ป่า 63 คดี

สามารถตรวจยึดสัตว์ป่าของกลางได้

3,021 ตัว และตรวจยึดซากสัตว์ป่าได้

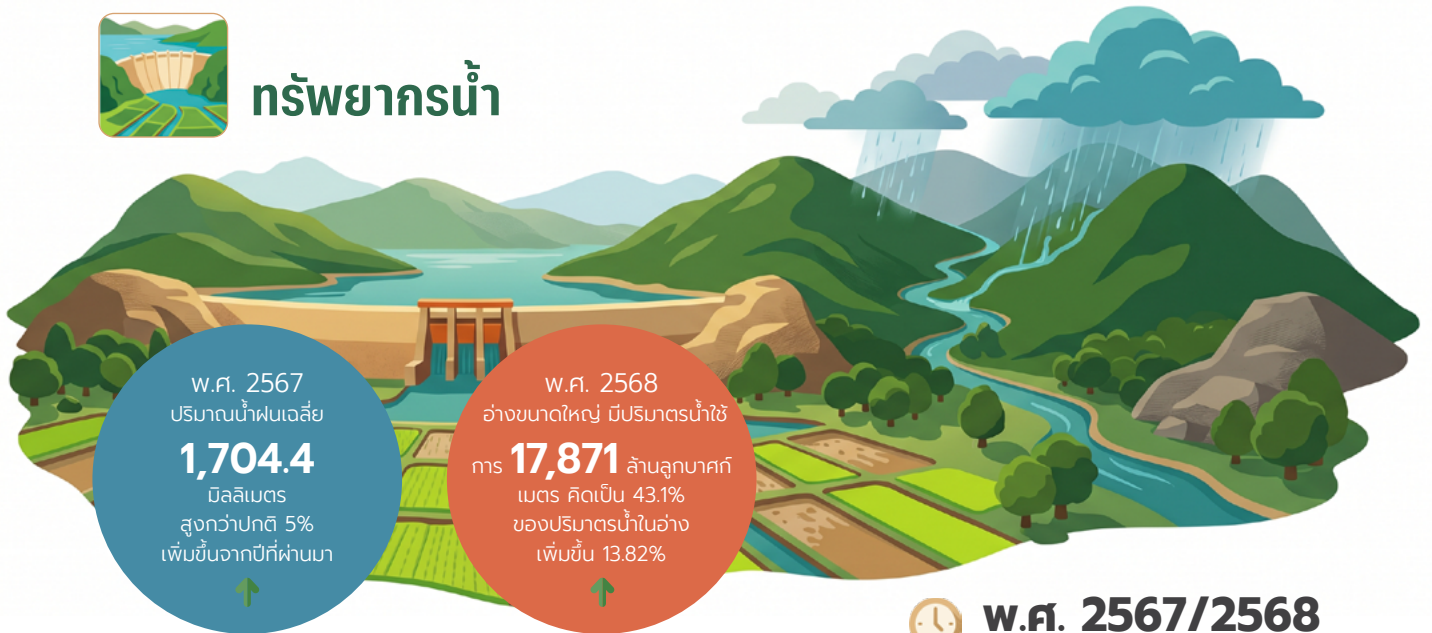
213 ซาก

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง:

- ✓ จัดทำนโยบายและแผนในระดับประเทศ เช่น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์ แผนฟื้นฟูป่าไม้ และแผนความหลากหลายทางชีวภาพ
- ✓ จัดทำแผนการคุ้มครอง อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
- ✓ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
- ✓ จัดการมลพิษจากขยะมูลฝอยและน้ำเสียในอุทยานแห่งชาติ
- ✓ ดำเนินการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่า
- ✓ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
- ✓ ดำเนินงานตามข้อตกลงและความร่วมมือด้านทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าระหว่างประเทศ
- ✓ จัดการความหลากหลายทางชีวภาพและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

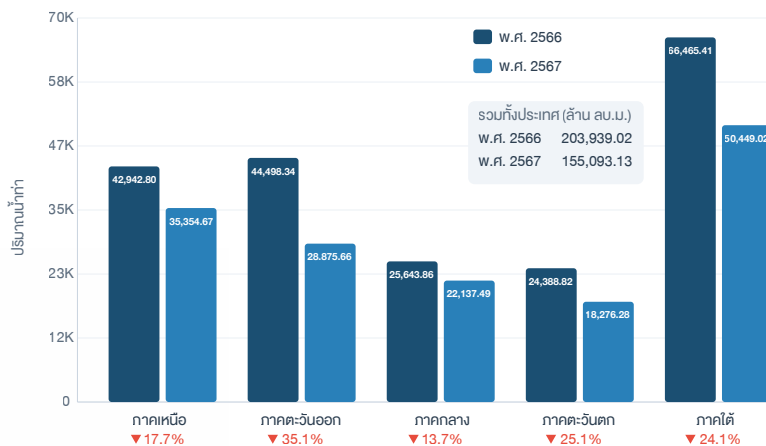

ทรัพยากรน้ำ

- **อ่างขนาดกลาง** มีปริมาณน้ำใช้การ **2,028** ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น 86.0% ของปริมาณน้ำในอ่าง **ลดลง 4.52%**
- **ปริมาณน้ำบาดาลกักเก็บ 1,137,700** ล้านลูกบาศก์เมตร
 - ในภาพรวม ระดับน้ำบาดาลไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง
 - ระดับน้ำลดลงในบางพื้นที่ (จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดสุโขทัย)
 - ชั้นน้ำบาดาลลึกในเขตปริมณฑล
- **ศักยภาพแห่งปริมาณน้ำบาดาลที่ใช้ได้ 60,974** ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี
- **คุณภาพของแหล่งน้ำบาดาล ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี** ยกเว้นบางพื้นที่ที่มีปัญหาน้ำกร่อย น้ำเค็ม
- การปนเปื้อนโลหะหนักและสารอินทรีย์ระเหยง่ายจากกิจกรรมอุตสาหกรรม และพื้นที่กำจัด
- **ปริมาณน้ำท่า (พ.ศ. 2567):**
ปริมาณน้ำท่าโดยธรรมชาติ **155,093.13** ล้านลูกบาศก์เมตร **ลดลง 23.95%**

หน่วย: ล้านลูกบาศก์เมตร (ล้าน ลบ.ม.) | พ.ศ. 2566-2567

พ.ศ. 2567/2568

มีความต้องการใช้น้ำทุกกิจกรรม (แผนการใช้น้ำ)

10,082 ล้านลูกบาศก์เมตร
เพิ่มขึ้น 1,351 ล้านลูกบาศก์เมตร
แบ่งเป็น

เกษตรกรรม
42%

อุปโภคบริโภค
10%

อุตสาหกรรม
5%

รักษาระบบนิเวศ
42%

ภาคปศุสัตว์
1%

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง:

- ✓ การขับเคลื่อนและปรับปรุงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- ✓ การบรรเทาและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำและอุทกภัย
- ✓ การอนุรักษ์แหล่งน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำ
- ✓ การศึกษาวิจัยและพัฒนาฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- ✓ การสร้างการมีส่วนร่วมและความรู้แก่เครือข่ายการจัดการน้ำ
- ✓ การดำเนินงานความร่วมมือระหว่างประเทศในการจัดการน้ำระหว่างพรมแดน

ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

พ.ศ. 2567 ปริมาณการจับสัตว์น้ำ
ต่อหน่วยลงแรงประมง (CPUE)
น่านน้ำไทย เท่ากับ
29.90 กิโลกรัม/ชั่วโมง
เพิ่มขึ้น 2.01%
ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรประมงมากขึ้น

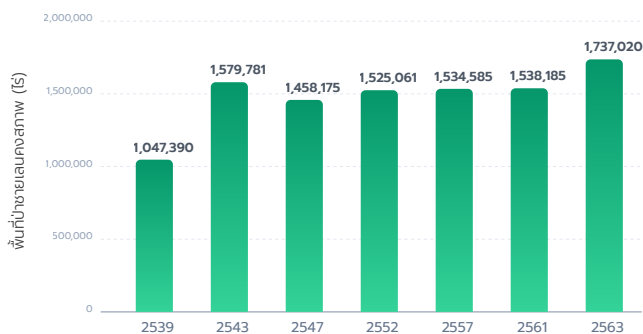
ฝั่งอ่าวไทย

CPUE = **16.62**
กิโลกรัม/ชั่วโมง
ลดลง 22.77%

ฝั่งอันดามัน

CPUE = **55.70**
กิโลกรัม/ชั่วโมง
เพิ่มขึ้น 25.39%

พ.ศ. 2563 พื้นที่ป่าชายเลนคงสภาพ **1.73 ล้านไร่**
เพิ่มขึ้น 12.93% จาก พ.ศ. 2561

พ.ศ. 2563
ป่าชายเลน 47,149 ไร่
ป่าพรุ 37,139 ไร่
เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2557

สัตว์ทะเลหายากเกยตื้น 966 ตัว

ในภาพรวมพบการเกยตื้นเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่เป็นเต่าทะเล

เต่าทะเล
665 ตัว
↑ เพิ่มขึ้น

โลมาและวาฬ
265 ตัว
↑ เพิ่มขึ้น

พะยูน
33 ตัว
↓ ลดลง

พ.ศ. 2567
แนวปะการัง มีพื้นที่รวม **149,182 ไร่**
ส่วนใหญ่มีสถานภาพ**สมบูรณ์ดีมาก-ดี 51%**
• พื้นที่ของปะการังมีชีวิตสูงในน่านน้ำไทย
48.51 ± 18.80%
• ฝั่งอ่าวไทยมีสถานภาพสมบูรณ์ดีกว่าฝั่งอันดามันเล็กน้อย

หญ้าทะเล มีพื้นที่รวม **97,784 ไร่**
• **ลดลง 5%** จาก พ.ศ. 2566
• ความสมบูรณ์ของแหล่งหญ้าทะเลมีทิศทางการเปลี่ยนแปลงคงที่
• ฝั่งอ่าวไทยมีแนวโน้มคงที่ ฝั่งอันดามันเสื่อมโทรมลง

ปริมาณขยะมูลฝอย บริเวณ 23 จังหวัดชายทะเลที่**กำจัดขยะไม่ถูกต้อง**และอาจจะลงสู่ทะเล ประมาณ **6,755 ตัน/วัน** **ลดลง**จากปีที่ผ่านมา **ปริมาณขยะลอยน้ำ** (ช่วง พ.ศ. 2560-2564) มีแนวโน้ม**ลดลง**

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง:

- ✓ การวางแผนติดตาม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาคาการประมงผิดกฎหมาย ตลอดจนการปรับปรุงกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ
- ✓ การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลน แหล่งหญ้าทะเล และแนวปะการัง
- ✓ จัดทำและขับเคลื่อนแผนอนุรักษ์สัตว์ทะเลเสี่ยงสูญพันธุ์ ตลอดจนการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแก้ไขปัญหาเครื่องมือประมงที่ส่งผลกระทบต่อสัตว์ทะเลหายาก
- ✓ ประกาศพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งรวม 35 พื้นที่ ดำเนินการแล้วเสร็จ 4 พื้นที่ อยู่ระหว่างดำเนินการ 29 พื้นที่ ศึกษาเพิ่มเติม 2 พื้นที่ ยกเลิกแล้ว 3 พื้นที่
- ✓ กำหนดเขตพื้นที่ใช้มาตรการในการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง
- ✓ จัดเก็บขยะทะเลแบบบูรณาการร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- ✓ จัดการการแพร่ระบาดของปลาหมอหางดำ

ความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเทศไทยมี **7** ระบบนิเวศหลัก

- มีระบบนิเวศเกษตรและระบบนิเวศป่าไม้เป็นระบบนิเวศหลัก
- ระบบนิเวศที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ทั้ง ป่าชายหาด ป่าชายเลน ป่าพรุชายฝั่ง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

พื้นที่ชุ่มน้ำ พบกระจายตัวอยู่ทั่วประเทศ

ประมาณ **22.88** ล้านไร่ คิดเป็น **6.75%** ของประเทศ แบ่งเป็น น้ำจืด 44.8% น้ำเค็ม 55.2% ได้รับการขึ้นทะเบียนแรมซาร์ไซต์ 15 แห่ง ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อนุรักษ์

พ.ศ. 2563

ชนิดพันธุ์พืชในประเทศไทย

12,050 ชนิด คิดเป็น **3%**

ของชนิดพันธุ์พืชในโลก
จำแนกชนิดพันธุ์แล้ว 10,531 ชนิด

พ.ศ. 2567

พบพรรณไม้ชนิดใหม่ของโลก
(New species) **14** ชนิด

พบชนิดพันธุ์ใหม่ที่พบครั้งแรกใน
ประเทศไทย (New record) **10** ชนิด

สถานภาพชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ได้รับการประเมินสถานภาพใน พ.ศ. 2563

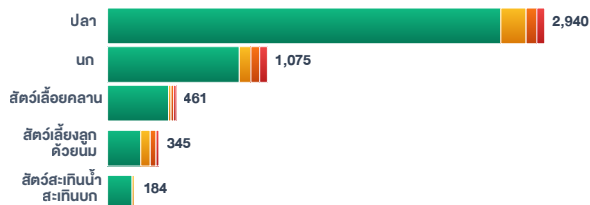
ชนิดพันธุ์สัตว์มีกระดูกสันหลังที่จำแนกชนิดพันธุ์แล้ว **5,005** ชนิด มีสถานภาพที่ถูกคุกคาม **676** ชนิด คิดเป็น **13.50%**

ชนิดพันธุ์พืช **1,185** ชนิด สถานภาพที่ถูกคุกคาม **999** ชนิด

สัดส่วนจำนวนชนิดสัตว์จำแนกตามสถานภาพการถูกคุกคาม

■ ไม่ถูกคุกคาม (Safe) ■ มีแนวโน้ม (VU) ■ ใกล้สูญพันธุ์ (EN) ■ วิกฤต (CR)

สัดส่วนจำนวนชนิดพืชจำแนกตามสถานภาพการถูกคุกคาม

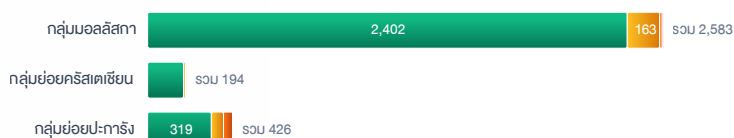
■ ไม่ถูกคุกคาม (Safe) ■ มีแนวโน้ม (VU) ■ ใกล้สูญพันธุ์ (EN) ■ วิกฤต (CR)

ชนิดพันธุ์สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังได้รับการประเมินสถานภาพ 3 กลุ่ม รวม **3,203** ชนิด มีสถานภาพที่ถูกคุกคาม **302** ชนิด

สถานะการอนุรักษ์ กลุ่มมอลลัสกา ครัสเตเชียน และปะการัง

■ ไม่ถูกคุกคาม (LC/NT) ■ VU - มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ ■ EN - ใกล้สูญพันธุ์ ■ CR - ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง

พ.ศ. 2567 ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน (Invasive Species) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แบ่งเป็น

สัตว์มีกระดูกสันหลัง 56 ชนิด

เป็นกลุ่มปลามากที่สุด

สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง 110 ชนิด

พบการกระจายตัวของปลาหมอหางดำ ใน 19 จังหวัดบริเวณชายฝั่งอ่าวไทย ซึ่งเป็นชนิดพันธุ์สัตว์น้ำต่างถิ่นรุกรานที่มีการแพร่กระจายมากที่สุด

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง:

- ✓ จัดทำ/ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และมาตรการ
- ✓ ดำเนินงานภายใต้อนุสัญญา ข้อตกลง และความร่วมมือระหว่างประเทศ
- ✓ ส่งเสริมและพัฒนากิจการความหลากหลายทางชีวภาพ
- ✓ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน
- ✓ สร้างความตระหนักและการสื่อสารด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

สถานการณ์มลพิษ คุณภาพอากาศและระดับเสียง

พ.ศ. 2567

สถานการณ์คุณภาพอากาศในภาพรวมของประเทศ

มลพิษทางอากาศในภาพรวมของประเทศ

มีแนวโน้มดีขึ้น

PM₁₀ ค่าเฉลี่ยรายปีอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

PM_{2.5} ค่าเฉลี่ยรายปีเกินมาตรฐานทุกพื้นที่ แต่มีแนวโน้มลดลง

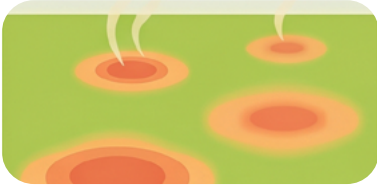
สถานการณ์หมอกควันภาคเหนือ

ค่าเฉลี่ย PM_{2.5}

47 มคก./ลบ.ม.

↓ ลดลงจาก พ.ศ. 2566

จุดความร้อนสะสม

79,859 จุด

↓ ลดลง 26.76%

ค่าเฉลี่ยรายปีทั้งประเทศ

PM₁₀

44.0 มคก./ลบ.ม.

จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยรายปี

เกินมาตรฐาน

สระบุรี (หน้าพระลาน)

PM_{2.5}

24.0 มคก./ลบ.ม.

จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยรายปี

เกินมาตรฐาน

ทุกพื้นที่

ระดับเสียง

ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชม.

มีค่าในช่วง

47.2-82.8 เดซิเบลเอ

ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
และปริมณฑลและต่างจังหวัด
ระดับเสียงพื้นที่ริมถนน
อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง

พื้นที่กรุงเทพมหานคร
และปริมณฑล

ริมถนน 69.9 เดซิเบลเอ

พื้นที่ทั่วไป 56.6 เดซิเบลเอ

พื้นที่ต่างจังหวัด

ริมถนน 63.1 เดซิเบลเอ

พื้นที่ทั่วไป 56.3 เดซิเบลเอ

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง:

คุณภาพอากาศ

- ✓ กำหนด/ปรับปรุงกฎหมาย มาตรฐาน และมาตรการควบคุม/ตรวจสอบมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด
- ✓ แก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่น PM_{2.5} ในพื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ รวมทั้งในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ เช่น กรุงเทพมหานครและปริมณฑล สระบุรี (หน้าพระลาน) ระยอง (มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียง) และภาคใต้
- ✓ แก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนระหว่างประเทศ
- ✓ การสร้างความตระหนัก การสื่อสาร และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ

ระดับเสียง

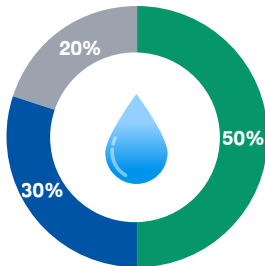
- ✓ ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทจัดการมลพิษทางเสียงและสั่นสะเทือนระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566-2580)
- ✓ ติดตามตรวจสอบการระบายมลพิษจากรถโดยสารขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ ทุกปี
- ✓ ตรวจวัดควันท้าและระดับเสียงรบกวนการ (โครงการ "รถรัฐ ลดมลพิษ")

สถานการณ์มลพิษ คุณภาพน้ำ

คุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน พ.ศ. 2567

จำแนกตามดัชนีคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน
(Water Quality Index: WQI)

- คุณภาพน้ำดี
- คุณภาพน้ำพอใช้
- คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม

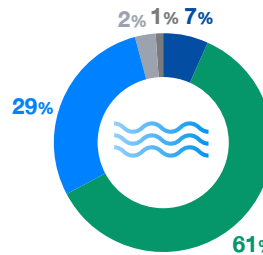
แหล่งน้ำผิวดินภาพรวม
มีคุณภาพดีขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบกับ พ.ศ. 2566

แหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์
เสื่อมโทรม **คงที่**

คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง พ.ศ. 2567

จำแนกตามดัชนีคุณภาพน้ำทะเล ระยะ 10/100/500 เมตร
และ 3 กิโลเมตร (Marine Water Quality Index: MWQI)

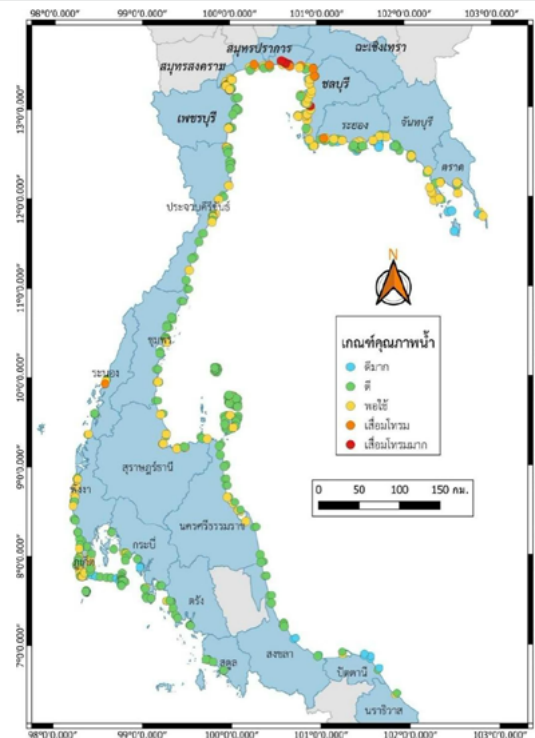
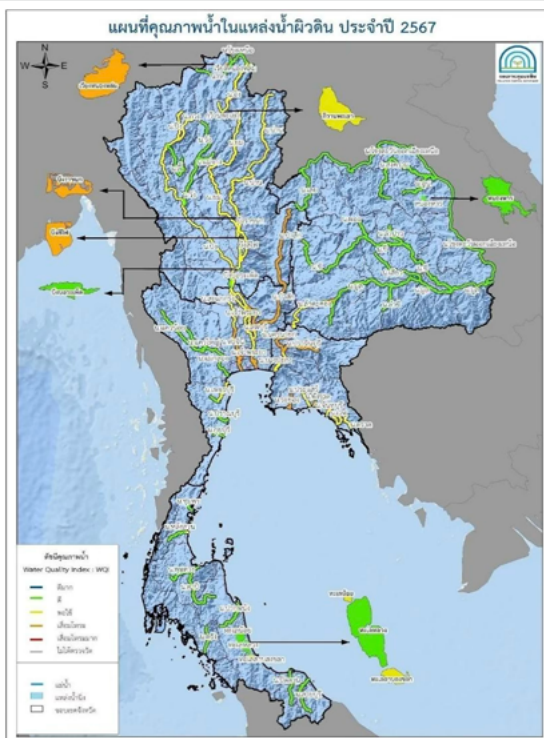
- คุณภาพน้ำดีมาก
- คุณภาพน้ำดี
- คุณภาพน้ำพอใช้
- คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม
- คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมมาก

ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี
61%

แหล่งน้ำทะเลชายฝั่ง
โดยรวมมี**คุณภาพน้ำดีขึ้น**

แหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมและเสื่อมโทรมมากมีจำนวนลดลง

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง: แหล่งน้ำผิวดิน

- ✓ กำหนด ทบทวนและบังคับใช้กฎหมาย
- ✓ ติดตามประเมินประสิทธิภาพการทำงานของระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนที่ก่อสร้างแล้ว
- ✓ ส่งเสริมการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย
- ✓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม
- ✓ แก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในเชิงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

น้ำทะเลชายฝั่ง

- ✓ ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งทั่วประเทศ
- ✓ ยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายหาดท่องเที่ยว ติดตามตรวจสอบปริมาณไมโครพลาสติกในน้ำทะเลและตะกอนดิน
- ✓ ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายแผนปฏิบัติการที่กำหนดภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
- ✓ การบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการคุณภาพน้ำในระบบลุ่มน้ำ

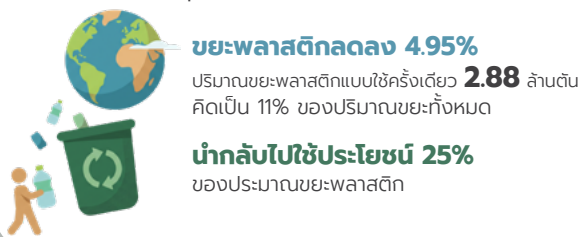
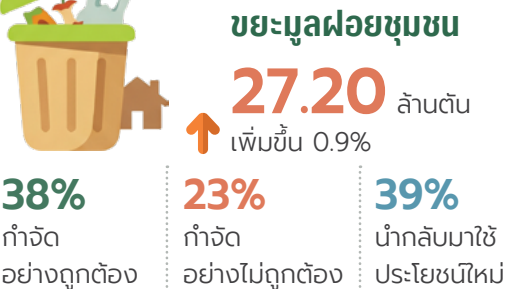

สถานการณ์มลพิษ ขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย และวัตถุอันตราย

(ปริมาณขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย และวัตถุอันตรายแยกตามประเภท)

พ.ศ. 2567

ขยะมูลฝอยชุมชน

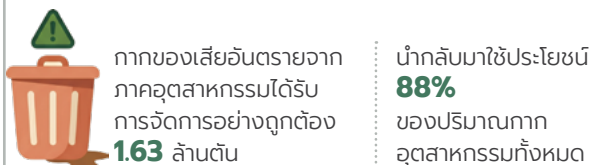
ของเสียอันตรายจากชุมชน

ขยะมูลฝอยติดเชื้อ

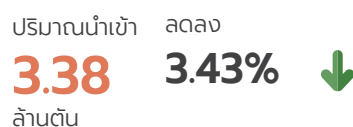
กากของเสียอุตสาหกรรม

การนำเข้าสารอันตรายภาคเกษตรกรรม

การนำเข้าสารอันตรายภาคอุตสาหกรรม

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

ขยะมูลฝอย

- ✓ พัฒนาระบบ E-manifest เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการติดตามกำกับกำกับการวัดมูลฝอยติดเชื้อ
- ✓ พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ
- ✓ สนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวม (cluster)

ของเสียอันตราย

- ✓ ขับเคลื่อนระบบจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนระดับจังหวัด
- ✓ จัดทำ (ร่าง) พรบ. จัดทำซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
- ✓ ปรับปรุง/แก้ไขกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
- ✓ ส่งเสริมการผลิตพืชที่ปลอดภัยจากสารอันตราย

สิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน

พ.ศ. 2567 - 2568

ประชากรในเขตเมือง

พ.ศ. 2567 ประชากรในเขตเมือง
(กรุงเทพฯ เมืองพัทยา และเขตเทศบาล)

23.33 ล้านคน

คิดเป็น 35.37%

ประชากรในเขตเมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ชุมชนแออัด

ในกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2568 มีจำนวน

629 ชุมชน

พื้นที่สีเขียวของกรุงเทพมหานคร

รูปแบบสวนสาธารณะ

26,975 ไร่

สัดส่วนพื้นที่สีเขียวต่อประชากร

7.91 ตร.ม./คน

มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

องค์การอนามัยโลก (WHO)

กำหนดสัดส่วนพื้นที่สีเขียว/ประชากรในเมือง

9 ตร.ม./คน

เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงพื้นที่สีเขียว
และสามารถใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ ของเมือง

กรุงเทพฯ

7.91

ตร.ม./คน

WHO เทมที่

9.00

ตร.ม./คน

ต่ำกว่าเกณฑ์
WHO

สัดส่วนพื้นที่สีเขียวต่อประชากรในเขตเมือง

ต่ำกว่าเกณฑ์ของ WHO ยกเว้นเทศบาลตำบล

เมืองพัทยา

6.04

ตารางเมตร/คน

เทศบาลนคร

6.51

ตารางเมตร/คน

เทศบาลเมือง

6.42

ตารางเมตร/คน

เทศบาลตำบล

12.71*

ตารางเมตร/คน

(*ค่าเฉลี่ยสัดส่วนพื้นที่สีเขียว/ประชากรเทศบาลนคร 13 แห่ง จาก 30 แห่ง เทศบาลเมือง 59 แห่ง จาก 195 แห่ง เทศบาลตำบล 189 แห่ง จาก 2,247 แห่ง)

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง:

- ✓ วางแผนพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในระดับเมืองและชุมชน
- ✓ จัดระเบียบของที่อยู่อาศัยในชุมชนและชุมชนแออัด
- ✓ เผยแพร่และเสริมสร้างความเข้าใจต่อแนวทางปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)
- ✓ ดำเนินการจัดทำและเผยแพร่แนวทางการจัดระเบียบป้ายเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์เมือง
- ✓ พัฒนาเครื่องมือและกลไกการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน
- ✓ สร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ
- ✓ สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน

สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

พ.ศ. 2567 - 2568

แหล่งธรรมชาติ
ควรรอนุรักษ์

1,228

แห่ง

สิ่งแวดล้อม
ศิลปกรรม

6,037

แห่ง

พื้นเมืองเก่า

36

เมือง

ย่านชุมชนเก่า

613

แห่ง

อุทยานธรณีเพิ่มขึ้น 1 แห่ง

คือ อุทยานธรณีเชียงราย จังหวัดเชียงราย

แหล่งธรรมชาติที่ได้รับการ
ประเมิน
จำนวนทั้งหมด

334 แห่ง

การประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติ พ.ศ. 2567

ประเภทน้ำตก 144 แห่ง

143 แห่ง อยู่ในระดับดี
1 แห่ง อยู่ในระดับปานกลาง
(น้ำตกรารักษ์ จ. ตาก)

ประเภทภูเขา 66 แห่ง

65 แห่ง อยู่ในระดับดี
1 แห่ง อยู่ในระดับปานกลาง
(เขาเก้าเส้ง (เขาเก้าแสน) จ. สงขลา)

**ประเภทธรณีสัณฐาน
และภูมิทัศน์ธรรมชาติ 68 แห่ง**

ทั้งหมดอยู่ในระดับดี

ประเภทถ้ำ 56 แห่ง

43 แห่ง อยู่ในระดับดี
13 แห่ง อยู่ในระดับปานกลาง

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

- ✓ จัดทำเกณฑ์การรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติตามหลักภูมิโวก
- ✓ การสำรวจและนำเข้าข้อมูลแหล่งธรณีวิทยาและแหล่งมรดกธรณี
- ✓ ดำเนินงานตามภารกิจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ชุมชนเก่าอย่างต่อเนื่อง
- ✓ การประกาศย่านชุมชนเก่าเป็นมรดกจังหวัด
- ✓ จัดส่งรายงานสถานภาพการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลก
- ✓ ติดตามรายงานสถานภาพการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลก

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ

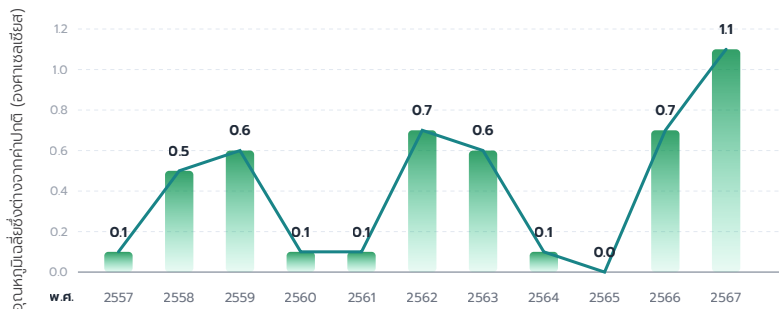
พ.ศ. 2567

จำนวนวันที่สภาพอากาศร้อนเฉลี่ย (อุณหภูมิสูงสุดมากกว่า 35 °C)

ภาคกลาง 97 วัน/ปี	ภาคเหนือ 89 วัน/ปี	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 70 วัน/ปี	ภาคตะวันออก 48 วัน/ปี	ภาคใต้ 23 วัน/ปี
----------------------	-----------------------	------------------------------------	--------------------------	---------------------

อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีของประเทศไทย พ.ศ. 2557-2567 ซึ่งต่างจากค่าปกติ

อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี

28.5 °C

สูงกว่าปกติ 1.1 °C
สูงที่สุดในรอบ 74 ปี
ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา
มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

1,704.4 มิลลิเมตร

ปริมาณฝนเฉลี่ย สูงกว่าค่าปกติ 5%
จำนวนวันที่ฝนตกหนักเฉลี่ย
(ปริมาณน้ำฝนมากกว่า 35.1 มิลลิเมตร)

มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในช่วง
พ.ศ. 2513-2565

ระดับน้ำทะเลสัมพัทธ์

ณ สถานีเกาะหลัก

จ. ประจวบคีรีขันธ์

สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง

0.25 เมตร

สูงกว่า พ.ศ. 2566 ในช่วง 10 ปี
มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

ณ สถานีเกาะตะเกียบน้อย

จ. ภูเก็ต

ต่ำกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง

0.05 เมตร

สูงกว่า พ.ศ. 2566 ในช่วง 10 ปี
ที่ผ่านมามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

พ.ศ. 2565

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดของประเทศ
(ไม่รวมภาคป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดิน)

385.91 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิ
(รวมภาคป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดิน)

278.04 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2567

อุทกภัย

เกิดขึ้นในพื้นที่
71 จังหวัด

ผู้ประสบภัย
3,752,172 คน
(1,502,082 ครอบครัว)
เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

ภัยแล้ง

พื้นที่ประกาศ
เขตให้ช่วยเหลือ
30 จังหวัด

ผู้ประสบภัย
467,934 คน
(146,402 ครอบครัว)
เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

วาตภัย

เกิดขึ้นในพื้นที่
76 จังหวัด

ผู้ประสบภัย
202,505 คน
(72,606 ครอบครัว)
เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

ธรณีพิบัติภัย

(แผ่นดินถล่ม
หลุมยุบ
แผ่นดินไหว)

รวม
145 ครั้ง

เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา
• แผ่นดินถล่ม 126 ครั้ง
• หลุมยุบ 6 ครั้ง
• แผ่นดินไหว 13 ครั้ง

การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง:

- ✓ พลักดันกฎหมาย จัดทำ ปรับปรุง และขับเคลื่อนนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง
- ✓ ดำเนินงานภายใต้อนุสัญญา ข้อตกลง และความร่วมมือระหว่างประเทศ
- ✓ ลดและบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก
- ✓ สื่อสาร สร้างความตระหนัก และเสริมสร้างการมีส่วนร่วม
- ✓ จัดการความเสี่ยงและเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการผลกระทบภัยพิบัติ

แนวโน้มสถานการณ์ในอนาคตและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระยะสั้น

- 01** **ทรัพยากรน้ำ** ปริมาณน้ำท่าลดลง กระบต่อภาคเกษตร และระบบนิเวศ พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง 33 จังหวัด อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ
- 02** **คุณภาพอากาศ (PM_{2.5})** บางพื้นที่ลดลงจากมาตรการ ควบคุมมลพิษระดับพื้นที่ แต่ภาคเหนือยังวิกฤต ในฤดูแล้ง
- 03** **ของเสียอันตรายและขยะพลาสติก** ขยะพลาสติกยังมี ปริมาณสูง แต่มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากมาตรการและ แผนปฏิบัติการรองรับขยะพลาสติก ขยะอันตราย หากยังจัดการไม่เหมาะสมอาจรั่วไหลลงสู่ดินและแหล่งน้ำ
- 04** **ภัยพิบัติทางธรรมชาติ** เอลนีโญทำให้สภาพอากาศ แปรปรวน ฝนทิ้งช่วงยาวนาน ภัยแล้งรุนแรง ต้องยกระดับระบบเตือนภัยและวางแผนรับมือเชิงพื้นที่
- 05** **การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ** แนวโน้มนักท่องเที่ยว พื้นที่ตัวอย่างรวดเร็ว เกินขีดการรองรับของพื้นที่ ส่งผลให้การใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ต้องวางมาตรการเชิงระบบ มุ่งเน้น Carrying Capacity และ Green Tourism

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายระยะสั้น

- 01** **การบริหารจัดการภัยแล้งและน้ำท่วม** การจัดการน้ำ ต้องวางแผนเชิงบูรณาการและใช้หลักการบริหาร ความเสี่ยง
- 02** **การควบคุม PM_{2.5} ภาคเหนือ** ในฤดูแล้งผ่านมาตรการ ควบคุมการเผาในที่โล่ง ควบคุมการจัดการทำแรงจูงใจทาง เศรษฐศาสตร์
- 03** **การจัดการของเสียอันตรายและขยะพลาสติก** เร่งดำเนินการมาตรการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางอย่าง ครบคลุม โดยเฉพาะในเขตเทศบาลและพื้นที่ท่องเที่ยว ที่มีปริมาณขยะสูง
- 04** **การเฝ้าระวังภัยธรรมชาติแบบ Early Warning** พัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยพิบัติอย่างแม่นยำและทั่วถึง
- 05** **การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติอย่างยั่งยืน** เร่งดำเนินการมาตรการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ในพื้นที่อนุรักษ์ให้สอดคล้องกับขีดความสามารถ ในการรองรับ ควบคู่กับการบังคับใช้มาตรฐาน Green Tourism

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระยะยาว

- 01** **โครงสร้างเมืองเปลี่ยนแปลง** เมืองขยายตัวและ ประชากรแออัดในเขตเมือง ทำให้ต้องการใช้น้ำ พลังงาน และการจัดการของเสียเพิ่มสูงขึ้น พื้นที่สีเขียวไม่เพียงพอ ส่งผลต่อสุขภาพประชาชน และระบบนิเวศในเมือง
- 02** **ผลกระทบจาก Climate Change** อุณหภูมิเฉลี่ยและ ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อความหลากหลาย ทางชีวภาพ ทั้งระบบนิเวศชายฝั่งและบนบก ไฟป่าเพิ่มขึ้น ต้องปรับตัวเชิงระบบและบูรณาการ แผนการใช้ที่ดิน
- 03** **ความต้องการใช้ทรัพยากรเพิ่มขึ้น** การใช้พลังงาน น้ำ แร่ เพิ่มขึ้นตามการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่เกิด ความเหลื่อมล้ำระหว่างภูมิภาคและภาคเศรษฐกิจ
- 04** **ภัยคุกคามจากชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน** พื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศพื้นดินมีความเสี่ยงสูงที่จะถูกแทนที่โดย ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน ต้องจัดการอย่างเป็นระบบ เน้นการเฝ้าระวัง การกำจัดการแพร่กระจาย และการมีส่วนร่วม
- 05** **การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม** เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมเติบโตและหลากหลายมากขึ้น รองรับความท้าทายด้านมลพิษ ต้องเร่งถ่ายทอด เทคโนโลยี การลงทุนด้านนวัตกรรม และการพัฒนา บุคลากร

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายระยะยาว

- 01** **ขับเคลื่อนการลงทุนเศรษฐกิจสีเขียว** ส่งเสริม การลงทุนในโครงการพลังงานหมุนเวียน การจัดการ ของเสีย และการฟื้นฟูระบบนิเวศผ่านกลไก Green Bond และการส่งเสริม Taxonomy ด้านสิ่งแวดล้อม
- 02** **ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในระดับชุมชน** สนับสนุน การแปรรูปขยะอินทรีย์ ขยะอิเล็กทรอนิกส์ และของเสีย อันตรายในรูปแบบชุมชนจัดการตนเอง
- 03** **นำผิวน้ำประกอบการจัดทำผังเมืองที่ตอบสนองการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** ปรับปรุงกฎหมาย และแนวนโยบายการใช้ที่ดินให้มีการกันพื้นที่รับน้ำ พื้นที่สีเขียว และแนวกันชนธรรมชาติ เพื่อลด ความเสี่ยงภัยพิบัติ
- 04** **การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีส่วนร่วม** พัฒนาระบบเครือข่ายความร่วมมือระดับท้องถิ่น และภาคประชาชนในการเฝ้าระวังและฟื้นฟูพันธุ์พืช และสัตว์ถิ่น
- 05** **ยกระดับระบบติดตามและประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อม** พัฒนา Big Data และระบบ Digital Twin สำหรับการติดตามสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในเชิงพื้นที่
- 06** **การสร้างมูลค่าเพิ่มบนพื้นฐานเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio-Based Economy)** มุ่งสร้างห่วงโซ่มูลค่า ครบวงจร ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน เพื่อเพิ่มขีด ความสามารถทางเศรษฐกิจ

4

การเผยแพร่รายงาน

สามารถดาวน์โหลดรายงานและฐานข้อมูลได้ที่:

รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2568
<https://www.onep.go.th/publications/#publications-soe>

Infographic สรุปสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม 2568
<https://www.onep.go.th/book/info-soe68/>

จัดทำโดย

กลุ่มงานติดตามประเมินสถานการณ์ กองติดตามประเมินผลสิ่งแวดล้อม
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลิขสิทธิ์เป็นของ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานชั่วคราว)

อาคารทีปโกทาวเวอร์ 2 ชั้น 12 เลขที่ 118/1 ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท

เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0 2265 6538

e-mail: state.sector@onep.go.th

ออกแบบโดย

บริษัท หนึ่งเก้าสองเก้า จำกัด

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(สำนักงานชั่วคราว)

อาคารทีปโก้ ทาวเวอร์ 2 ชั้นที่ 8

เลขที่ 118/1 ถนนพหลโยธิน แขวงพญาไท

เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ : 0 2265 6538

โทรสาร : 0 2265 6536

e-mail : state.sector@onep.go.th

website : www.onep.go.th